

Mokanda ya EBANDELI 2

Baleso po na bana préscolaire

Baleso 19   Banda kapu 4-11   Edition 2024

Ekomama na kituba na Mama Lorella Rouster, Projet Mwinda
Ministères pour Chaque Enfant, ASBL
Ebongwami na lingala na Zeze Nsimbu

Mokanda ya EBANDELI 2 po na bana préscolaire-Baleso

Oyo ezali Bablok ya mateya to activité oyo to kosalela :

➤ **BABLOK YA REVISIO**

- Loba lisusu maloba ya Bible ya lesu ewuti koleka
- Tanga lisusu lisapo ya Bible ya lesu ewuti koleka
- Lakisa lisusu foto ya Bible ya lesu ewuti koleka

➤ **BABLOK YA TINA MINGI**

- ! Maloba ya Bible ya ko kanisa
- ! Histoire (lisapo) ya Bible (na maloba ya lelo oyo)
- ! Mituna (questions) ya Bible
- ! Foto-kolimbola na kotuna mituna
- ! Mwa seneti ya histoire ya Bible
- ! Koyemba
- ! Tango ya losambo

➤ **BABLOK MOSUSU**

- + Banda ya Ritime
- + Kanisa Marche
- + Masano na makambo mosusu ya kosala
- + Kotambola, komona
- + Exercice
- + Kopema

N.B : Okoki komona ba ressources mosusu na lingala na www.ecodimafrique

Makambo ezali na Mokanda oyo :

Leso 16 Nzambe Aboyaka makabo ya Kaini. Ebandeli 4 : 1-7 & 5 :4

Leso 17 Kaini ayokaka kanda pe abomaka Abel. Ebandeli 4 : 8-15

Leso 18 Libota ya Kaini ekolaka, kasi balandaka Nzambe te. Ebandeli 4 :15-24

Leso 19 Libota ya Seti ebongolaka motema na Nzambe. Ebandeli 4 :25-26, 5 :1-5, Luka 3 :38

Leso 20 Nzambe apambolaka libota ya Seti mingi. Ebandeli 5 :6-32

Leso 21 Nzambe ayokelaka Noa mawa na tango ya etumbu. Ebandeli 6 : 1-8

Leso 22 Noa atosaka Nzambe na kotonga masuwa. Ebandeli 6 : 9-12

Leso 23 Noa atosaka Nzambe, yango wana ye na libota na ye bakufaka te na etumbu ya mayi.
Ebandeli 7 :1-10

Leso 24 Nzambe atindaka mbula po na kosokola mokili ya nse. Ebandeli 7 :11-24

Leso 25 Nzambe asilisaka mayi ya mingi ya etumbu. Ebandeli 8 :1-14

Leso 26 Noa azongisaka matondi epai ya Nzambe. Ebandeli 8 :15-20

Leso 27 Nzambe asalaka ba sezo ya mbula nionso. Ebandeli 8 :21-22

Leso 28 Nzambe apesaka bato mosala ya kokonza biloko nionso na nse. Ebandeli 9 :1-4

Leso 29 Nzambe azomona tina ya molimo ya moto. Ebande li 9 : 5-6

Leso 30 Nzambe atiaka mwese (arc-en-ciel) na likolo lokola elembo ya ndaya na Ye. Ebandeli
9 :8-17

Leso 31 Noa Abelaka liboma po na masanga, pe pasi elandaka ye. Ebandeli 9 :18-29

Leso 32 Libota ya Noa ekolaka pe ekomaka mabota na Eropa pe na Russie. Semi abotaka
libota oyo epesaka biso Yesu-Mesia. Ebandeli 10 :1-32

Leso 33 Bato baboyaka Nzambe na Babele, yango wana Nzambe akomisaka minoko na bango
ndenge na ndenge. Ebandeli 11 :1-9

Leso 34 Libota ya Semi ekopesa biso Mesia. Ebandeli 11 :10-32

Leso 35 Revisio

LESO 16 NZAMBE AOBYAKA MAKABO YA KAINI Ebandeli 4 :1-7 & 5 :4

Kobongisa liboso :

Po na masano, okozala na posa ya bafoto ya baniama na bandunda ya ndenge na ndenge. Moto akoki ko dessiner yango na biteni ya papier. Po na 'kosimba malembe', luka eteni ya ba poil ya niama soki ekoki komonana.

Tina :

Nzambe alakisi biso nzela po toya epai na Ye. Tolanda nzela oyo Alakisi.

Revisio :

Kanisa ete Nzambe alakisaka Papa Adami ti Mama Eva ndenge bakoki koya epai na Ye. Baya epai na Ye na nzela ya makila kaka. Alakisaka bango nzela oyo tango Abomaka niama atisaka bango elamba.

Maloba ya Bible ya kokanisa :

Yesu ete : « Nazali nzela... (Yoane 14 :6, kasi po na bana tobenga yango kaka 'maloba ya Bible' to 'Maloba ya Yesu')

Histoire(lisapo) ya Bible :

Moto ya liboso na mokili oyo ya nse, kombo na ye Papa Adami. Mwasi na Ye, kombo na ye Mama Eva (*Bana baloba 'Papa Adami na Mama Eva'*)

Nzambe asalaka bango mibale.

Nzambe ayebisaka bango babota bana. Kala te, Mama Eva azwaka zemi. Esengo mingi ! Abotaka mwana, mwana mobali. O, esengo mingi ! (*Bana baloba, 'Esengo mingi ! Mwana ya mobali'*). Mwana ya liboso abotami na mokili oyo ! Makabo ya malamumu po na Nzambe ! Papa Adami na Mama Eva bayebaka yango malamumu. Bapesaka ye kombo ya Kaini (*Bana baloba, 'Kaini'*).

Tango moke lisusu, Mama Eva azwaka lisusu zemi. Abotaka mwana ya mibale. Mwana mobali pe. Kombo na ye Abel. (*Bana baloba, 'Mwana ya mibale, Abel'*)

Libota eyambaka ye na esengo. Na sima, babotaka pe bana mosusu. Babotaka bana ya mibali pe bana ya basi. Libota na bango ebandaka kokola. Libota monene. Esengo mingi !

Nzambi ateyaka Papa Adami na Mama Eva. Papa Adami na Mama Eva bateyaka bana na bango. Bateyaka bango nionso oyo Nzambe alakisaka bango. Bateyaka bango nzela oyo

bakoki koyela epai na Ye. Masumu ekoti na mokili ya nse. Yango wana, esengeli bamemela Nzambe makabo ya makila. (*Bana baloba, 'makabo ya makila'*)

Makabo po na masumu na bango. Elakisaka bango ete Nzambe akotinda Mesia. Mesia akopesa makila na Ye po na masumu na bango. (*Bana baloba ete, 'Mesia akoya'*).

Kaini na Abel bakolaka. Kaini alingaki mingi kosala bilanga. Bum ! Bum ! Bum ! Kaini andimaka mabele ya bilanga na ye. Ndunda ekolaka malam. Bilei ya malam ebimaka na elanga na ye. (*Bana baloba ete 'Bilanga'*)

Abel alingaka kobokola bibwele. Moko, mibale, misato, minei ... atangaka ba meme na ye. Babotaka mingi.

Bango pe bapesaka libota bilei, na poso ya niama epesaka bango bilamba. Kaini na Abel, bango mibale basalaka mosala ya malam. Mosala ya tina.

Mokolo moko, Kaini akanisaka kopesa Nzambe makabo. Ayebaka ete makabo esengeli ezala ya makila. (*Bana baloba, 'Makabo esengeli ezala ya makila'*). Nzambe alobi yango. Kasi Kaini alingaka te. Ye eete, « Ngai na koya epai ya Nzambe na nzela na ngai moko ». Azwaka bandunda na bambuma ya elanga. Apesaka yango makabo na Nzambe. Kasi ndunda elakisaka te ndenge Mesia akopesa makila na Ye. Oyo ezalaka te ndenge Nzambe alobaka na bango po na kopesa makabo ! Yango wana, Nzambe andimaka yango te. (*Bana baloba, 'Nzambeandimaka nduna te'*)

Abel pe akendaka kopesa Nzambe makabo. Apesaka ndenge Mesia akopesa makila na Ye. Ezalaka ndenge Nzambe alakisaka bango kosala. Nzambe azalaka na esengo na yango. (*Bana nionso babeta maboko. Baloba, 'Nzambe azalaka na esengo na yango'*). Nzambe andimaka (libonza) makabo ya Abel. Andimaka makabo ya makila.

Oyo epesaka Kaini kanda. Pona nini Nzambe andimaka libonza ya Abel, kasi ya ye Kaini te ? Elongi na ye evimbaka na kanda. (*Bana bakanga elongi ya kanda pe baloba, 'Kanda'*)

Nzambe ayebisaka Kaini eete ye pe akoki koya na Ye. Esengeli ayela kaka na nzela Nzambe alobi. Na nzela ya makila. Lolenge wana Nzambe akondima ye pe. Kasi Kaini alingaki te. (*Bana baningisa mitu, 'te' pe baloba na mawa, 'Kaini alingaka te'*).

Bana, tokoki koya na Nzambe te na ndenge nionso oyo to lingi. Te ! Bisu banso, esengeli toya na nzela oyo Nzambe abongisi. Kaini na Abel, bayebaka eete Mesia akoya. (*Bana baloba, 'Mesia akoya'*).

Mesia akopesa makila na Ye makabo. Akopesa makila po na mabe manso oyo tosali.

Lelo oyo, esengeli toyeba eete Mesia wana azali Yesu. (*Bana baloba 'Yesu ! Yesu ! Yesu ! Mesia !'*) Tango Yesu ayaka, Alobaka eete, « Nazali nzela ». Apesaka makila na Ye makabo po na biso. Tokoki koya epai na Nzambe na nzela na Ye.

(*Ngai na kotuna, 'ndenge nini tokoya epai na Nzambe ? pe bino bana boloba, « Na nzela ya Yesu-Mesia ! »' Moniteur aloba bongo mbala misato*)

Maloba ya lelo oyo : makila

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire :

- Bana ya liboso ya Papa Adami na Mama Eva bazalaka ba nani ? (Kaini na Abel)
- Kaini asalaka nini, pe Abel asalaka nini ? (Kaini asalaka bilanga, Abelabokolaka bibwele)
- Bayebaka eete bakopesa Nzambe makabo ya nini ? (Ya makila)
- Nani apesa makabo oyo epesaka Nzambe esengo ? (Abel)
- Kaini apesaka makabo ya ndunda. Epesaka Nzambe esengo ? (Te, po ezalaka makabo ya makila te)
- Nani azali Mesia ? (Yesu Klisto)
- Yesu alobaka eete : « Ngai nazali ...(nani) ? (Nzela)
- Nani paesaka makila na ye po na mabe ne biso ? (Yesu Klisto)

Tuna bana tango ozali kolakisa bang oba foto :

- Wapi esika bazali kosambela Nzambe ? (Mesa ya makabo)
- Nini omoni na likolo na yango ? (Niama na ndunda ya bilanga)
- Moto ezali kozwa makabo nini ? Niama to ndunda ? (Niama kaka)
- Kaini azali wapi ? Abel ? (Kaini ateleme liboso ya makabo na ye ya ndunda. Abel afukami liboso ya makabo na ye ya niama.)
- Nini oyo ezosalema ezali kopesa Nzambe esengo ? (Nzambe atumbi makabo ya Abel, makabo ya niama ya makila)

Seneti ya moke :

Bana basala lokola bazali komema mwana ya meme po na kopesa makabo na Nzambe. Bafukama lokola bazali kosambela. Basala « whosh » po na kolakisa eete Nzambe atindi moto po etumba makabo na bango.

Koyemba :

Yesu azali Nzela

Yesu azali Nzela
Kende epai ya Tata
Kende epai ya Tata
Kende epai ya Tata
Yesu azali Nzela
Kende epai ya Tata
Tosepela

Makila :

(Ton : O makila ya Yesu)
Loba : « Kaini ! »

Mema makila ya niama
Mema makila ya niama
Mema makila ya niama
Nzambe akondima yango

Loba : « Abel ! »
Mema makila ya niama
Mema makila ya niama
Mema makila ya niama
Nzambe akondima yango

O makila ya Yesu
O makila ya Yesu
O makila ya Yesu
Ezo sokola motema !

Losambo :

Nzambe, merci po na Yesu. Merci po (Ye) Azali Nzela ya koyela epai na yo. Salisa biso toyela na nzela na ye. Amen.

Bande ya ritime

Bana bapona manzana, mabanga, banzete, etc. bayemba lisusu banzembo. Basalela biloko wana epesa ritime.

Kanisa marche

Salisa bana na marche. Balanda molakisi na bageste mingi lolenge na lolenge. Mbala na mbala, akotelema esika moko pe koganga « Kanisa ! » (Bana balanda na sima ya maloba na ye) « Makabo ya makila : » (*Bana balanda*). Na sima, baloba yango mbala ebele, molakisi (mokambi) akoganga eete « Kanisa ! » (Bana baloba na sima na ye) « Makila ya Yesu ! ».

Masano

Meme nini, ndunda nini ?

Na kati ya kelasi, panza bafoto ya meme na ya ndunda. Bana baluka bafoto. Bapesa yo oyo ezali po na makabo. Batia ndunda likolo ya mesa na esika mosusu, po na kolakisa eete bato balia yango, kasi bapesa yango te lokola makabo.

« Eeh to te »

Balola lisusu bafoto wana. Lakisa bango moko-moko na kelasi. Soki libota ya Papa Adami ekoki kosalela yango makabo, balobaka eete, 'Eeh'. Soki bakokoka kosalela yango te lokola makabo, baloba, 'Te'. Soki bafoto ezli te, kaka loba bakombo ya baniama pe bakombo ya bandunda, ebongo bana balakisi soki bakoki kosalela yango makabo to te.

Langi (couleur) nini ?

Tuna bana langi ya ndunda ?

Ba poils ya meme ? Makila ?

Kotambola, Komona

Tambola na mboka po na komona baniama (Bameme) to tala foto na bango.

Kosimba malembe

Mema ndambu ya ba poils ya baniama. Pesa bana nzela moko na moko basimba yango malembe-malembe na mosapi.

LESO 17 KAINI AYOKAKA KANDA TI ABOMAKA ABEL Ebandeli 4 :8-15

Tina :

To kima kanda. Ebendaka biso tosala mabe.

Revisio :

Moniteur alakisa foto ya leso 16. Senga bana balakisa yo nini ezali kosalema. Bakisa mateya oyo omoni tina po bayeba malamumu lesso oyo eleki. Loba makasi eete Nzambe ayebisaka Papa Adami na Mama Eva eete esengeli bamema makabo ya makila po na koya epai na Ye.

Maloba ya Bible ya koyekola « *Kanda ezali eloko moko ya nko* » (*Maloba ya Bible na Masese 27 :4*)

Histoire ya Bible

(Lakisa foto ya lesso 16)

Awa tozali komona Kaini na Abel ? bapesi makabo na bango na Nzambe. Nzambe andimaka libonza ya nani ? (*Ya Abel*). Eeh, Nzambe andimaka libonza ya Abel, po Abel apesaka niama. Makila na yango epanzanaka.

Nzambe aboyaka libonza ya nani ? (*Bana baloba ete ya Kaini*). Eeh, Nzambe aboyaka libonza ya Kaini, po makila ezalaka te. Kaini apesaka makabo te na lolenge Nzambe ayebisaka bango.

(*Lakisa foto ya les 17*) Soki Kaini azalaka na esengo na makambo oyo nionso ? (*Bana baloba 'Te'*)

Te ! Te ! ata moke ! Kaini azalaka ...kanda !

Tala elongi na ye. Kanda ezali likambo moko ya motema, kasi mbala mingi emonanaka na elongi. (*Bana bakanga elongi ya kolakisa kanda*). Kokangela moto kanda ezali mabe. Ekobenda biso na kosala makambo mingi ya mabe. Motema ya Kaini etondaka na kanda. Akomaka na makanisi ya mabe.

Makambo nini ya mabe akoki kosala na leki na ye Abel ?

Mokano moko ya mabe ekotaka na motema ya Kaini. Asengaka leki na ye atambola moke na ye. Nakanisi eete bazalaka kotambola nzela moko mbala mingi. Bazalaka bandeko.

Abel andimaka. Babandaka kotambola. Klop. Klop. Klop. Klop. Klop. Klop. Klop. Klop. Bayaka ti na bilanga.

Na tango wana, Kaini abalukaka. Abomaka Abel. Toyebi te soki abomaka Abel na nzete, to na libanga oyo, to lolenge nini. Kasi, abomaka ndeko na ye, leki na ye. Oh, mawa ! mawa ! Kaini, kanda na yo esali nini ? (*Bana baloba, 'Mawa ! Mawa !*)

Kaini azongaka lokola likambo esalami te. Klop ! Klop ! Klop ! Klop ! Akanisaka eete moto te amoni mabe oyo asali. Kasi Nzambe amonaka yango. Nzambe ayaka epai ya Kaini. Atunaka Kaini eete, « wapi leki na yo Abel ? » Kaini azongisaka eete, « Nayebi te ». Oh ! Abukaka lokuta. Liboso koyoka kanda.

Ya mibale, koboma ndeko. Ya misato kokosa.

Oh, Kaini, oyebi te ? Ya solo !

Kaini alobaka na Nzambe lisusus eete, « Ngai moto na kengelaka ye ? ». Kasi moto moko te akoki kokosa Nzambe. Nzambe atunaka ye eete, « Nini wana osali ndenge wana ? Yoka ! Makila ya leki na yo eleli makasi. »

Oh, Kaini ! Masumu na yo emonani. Oh, mawa. Oh, soni. Oh, pasi. Ndambu ya kanda moto ememeli yo makambo oyo nionso.

Nzambe apesaka haini etumbu. Esengeli atika libota na ye. Esengeli akende kovanda na esika mosusu. Esika wana, ndunda ebanda kobota malamau te. Mosala na ye ekozala pasi.

Akobanda kotelengana kozanga esika ya malamau ya kovanda. Makambo oyo nionso elandaki po na kanda na ye. Oh, totika kanda. Topesa yango nzela te po to kanga yango.

Maloba ya lelo oyo : kanda

Tuna bana na sima ya kotangela bango lesu :

- Po na nini Kaini abomaka Abel ? (Po na kanda na likunia (zuwa) po Nzambe andimaka makabo (libonza) ya Abel, kasi ya ye Kaini te)
- Kaini abomaka Abel wapi ? (Na elanga)
- Nani amonaka Kaini koboma Abel ? (Moto te, kaka Nzambe)
- Kaini andimaka masumu na ye noki ? (Te)
- Nzambe alobaka eete, nini ezalaka koganga na nse ? (Makila ya leki na ye. Makila ya Abel)
- Etumbu nin Nzambe apesaka Kaini ? (Atika libota na ye, akende kotelengana na esika mosusu)

Tuna bana na tango ozali kolakisa bango foto :

- Ozo mona foto ya nani ? (Kaini na Abel)

- Bazali wapi ? (Na esobe to na elanga)
- Masumu nini Kaini azali kosala ? (Azali kobeta Abel po aboma ye)
- Elongi na ye ezali kolakisa nini ? (Kanda)

Seneti ya moke :

(*Moniteur, tolingi te bana basala seneti ya makambo ya mabe. Yango wana, bokolakisa te ndenge Kaini abomaka Abel*). Bana balela lolenge makila ya Abel elelaka na nse. « Ooo ... ooo ...po na obomi ngai, ndeko na ngai ? Ooo !

Koyemba :

(Ton : anglais--The wheels on the bus go round and round)

Kaini ayokaka kanda, kanda, kanda
Kaini ayokaka kanda
Abomaka ndeko. (O mawa !)
Abomaka ndeko.
Kanda ezali mma-bé Mma-bé ! Mma-bé !

Kanda ezali mma-bé
Ebandaka masumu.

Oh, kanda tika !

(Ton congolais traditionnel)
Oh, kanda (oh kanda) Oh kanda tika (oh kanda)
Oh, kanda (oh kanda) Oh kanda tika !

Losambo :

O, Nzambe, salisa biso totika kanda po ebenda biso te na mabe. Na kombo ya Yesu. Amen

Bande ya ritime :

Bana bapona instrument ya ritime. Bayemba lisusu banzembo ya malakisi oyo kolanda ritime. Bakoki kobina pe na molongo.

Kokanisa marche :

Bana balanda molakisi na kosala bageste. Mbala na mbala, akotelema pe agangi, « Kanisa ! » Bana landa sima maloba na ye, « Tika kanda ! » Ba ganga bongo, sima bakoba kolanda ba geste na ye lisusu.

Lisano :

Bana bakoki koleka moko-moko liboso, kaka ba oyo balingi. Moko-moko alakisa elongipe asala bageste ya bolingo to ya kanda. Bana misusu bakoki koloba ete, « bolingo » to « kanda ».

LESO 18 LIBOTA YA KAINI EKOLAKA KASI BALANDAKA NZAMBE TE

Ebandeli 4 :15-24

Kobongisa liboso :

Tala biloko oyo ezali na tina po na masano pe luka biloko to bafoto wana.

Tina :

Totia elikya epai ya Nzambe. Ebongo, Ye akozala pene na biso.

Revisio :

- Nani abomaka leki na ye ? (Kaini)
- Kaini abomaka leki na ye po ayokaka nini na motema ? (Kanda)
- Azalaka na kanda po Nzambe asalaka nini ? Amemaka nini ? (Makila)
- Nzambe ayebisaka bango bamema makabo nini ? (Makila)
- Etumbu nini Nzambe apesaka Kaini ? (Atika libota na ye, atelengana na esika mosusu)
- Kaini azalaka moto malamu to mabe ? (Mabe. Abomaka ndeko na ye)
- Bokanisi ete libota ya Kaini ekozala ya malamu to ya mabe ? (Ya mabe lokola ye moko)

Maloba ya Bible ya koyekola :

Nzambe ...azalaka na moto nionso oyo atiela ye motema... (Maloba oyo ezali ya kokoma na Esdrasi 8 : 22b)

Histoire ya Bible :

Oh, mawa ! Kaini asali mabe. Abomi leki na ye. Nzambe apesaka Kaini etumbu. Akotika libota na ye. Akokende na mwasi na ye. Bakende bango moko. Batelengana na esika mosusu. Bomosi ! Bomosi ! Bakomona Papa Adami lisusu te. Bakomona Mama Eva lisusu te. Mawa !
(Bana baloba : « Mawa ! Kotelengana ! »)

Kaini azalaka na bobangi. Amonaka ete na sima na bango ekokola, moto akoboma ye. Bakoboma ye po na mabe monene oyo asali. Kasi Nzambe ayokelaka Kaini mawa. Nzambe atiaka ye elembo na nzoto na ye. Lolenge wana, soki moto moni ye akokoka koboma Kaini te.
(Bana baloba, « Nzambe atiaka Kaini elembo »)

Kaini na mwasi na ye bakendaka na ngambo ya Este. Papa Adami abengaka mabele wana « Nodi ». Kaini na mwasi na ye babotaka mwana mobali kuna. Bapesaka ye kombo 'Enoki'. Babotaka bana mosusu pe, mibali pe basi. Bato bakomaka ebele na libota ya Kaini. Bakomaka

mboka mobimba. Bapesaka mboka wana kombo ya mwana na bango ya liboso Enoki. Enoki pe abotaka bana, bana na bang ope babotaka. (*Bana baloba, « Enoki »*)

Libota ya Kaini ekomaka monene, kasi libota moko ya mawa. Balingaka Nzambe te. Balandaka Ye te. Basambelaka Ye te. Kaini alandaka makanisi ya ye moko ya kopesa makabo ya bandunda epai na Nzambe. Alandaka kanda na ye moko na koboma leki na ye. Bana na ye pe balandaka makanisi na bango moko. Makanisi wana ezalaka malamu te na miso ya Nzambe. (*Bana baloba, « Libota ya Kaini mabe »*)

Nzambe asli mobali moko na mwasi moko. Abalisi bango. Kasi na libota ya Kaini, bato babandaka kozwa basi mibale. Makanisi na bango moko. (*Bana baloba, « Basi mibale – makanisi ya Nzambe te »*)

Bato mosusu na lisanga ya mabota ya Kaini. Babokolaka baniama. Baa ! Baa ! Mao ! (*Bana baloba lokola baniama*)

Ba mosusu bazalaka makasi na kobeta miziki. (*Bana basala lokola bazali kobeta miziki*)

Ba mosusu bazalaka makasi na kosala mabende ya ndenge na ndenge. Bazalaka bato ya mayele mingi. Kasi, bazalaka bato ya mabe mingi. Moko na kati na bango abomaka ndeko mosusu. Lokola tata na ye Kaini. O, mawa mingi kotonga libota oyo elingi Nzambe te ! (*Bana baloba ete, « Mawa ! Mawa ! Libota elingi Nzambe te ! »*)

Bana, tozala lokola libota ya Kaini te. To tiela Nzambe motema. Ebongo, Ye akozala na biso.

Maloba ya lelo oyo : Libota

Tuna bana na sima ya kotangela bango lesu :

- Soki libota ya Kaini ezalaka malamu to mabe ? (Mabe kaka)
- Soki libota ya Kaini ezalaka zoba to mayele ? (Mayele)
- Libota ya kaini eyebaka kobeta nini ? (Muziki)
- Libota ya kaini eyebaka kosala nini ? (Mabende)
- Libota ya Kaini eyebaka kobokola nini ? (Baniama)
- Libota ya Kaini, ndambo na bango bazalaki kovanda wapi ? (Na batente)
- Libota ya Kaini, esengo to mawa ? (Mawa)
- Po na nini mawa ? (Po balingaka Nzambe te)

Tuna bana tango ozali kolakisa foto :

- Bo moni bato boni ? (3)
- Mibali boni ? (1)
- Basi boni ? (2)

- Libota ya nani oyo ezwi basi mibale liboso ? (Libota ya Kaini)
- Oyo ezali makanisi ya Nzambe ? (Te. Ye asalaka mobali moko : Abalisaka bango)

Seneti ya moke :

Bato mosusu na libota ya Kaini bazalaka makasi na kobeta miziki. (*Moniteur alakisa bana lolenge ya kobeta miziki na instrument ya makanisi. Bana balanda yo*). Bazalaka makasi na kobeta miziki, kasi bayembelaka Nzambe banzembo te. (*Moniteur, bana balakisa elongi ya mawa. Bayemba, 'Mawa, mawa, kozala libota ya Kaini.*)

Koyemba :

(Tune : Twinkle, Twinkle, Little Star)

Bana ya libota ya Kaini
Balingi Nzambe te
Bana ya libota ya Kaini
Mawa kaka, mawa mingi.

Losambo :

(*Bana nionso baloba phrase na sima na yo, moniteur.*)

Tata Nzambe, tolingi te tozala lokola Kaini.
Tata Nzambe, salisa biso to tiela yo motema.
Ebongo Okozala na biso tango nionso.
Na kombo ya Yesu. Amen.

Bande ya ritime :

Bana bapona biloko bakoki kobeta. Basala pratik na yango. Na sima, basalela yango na koyemba « Bana ya libota ya Kaini ».

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur na kotambolaka na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga « Kanisa ! ». Ban ape baganga « Kanisa ! ». Moniteur ete, « Tiela Nzambe motema. Kolanda Ye ! » pe bana ba repeter yango. Na sima, balanda lisusu kotambola na ritime pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Na kati ya salle, bomba biloko to foto oyo ezali kolakisa libota ya Kaini. (Instruments ya miziki, foto ya tente, bana popi mibale ya basi, elongi ya mawa, biloko ya mabende, bafoto to bana popi ya baniama)

Bana baluka yango, basimba biloko oyo bamoni. Na sima, mwana nionso akoki koloba nini amoni. Akoki koloba ezali kolakisa mini po na libota ya Kaini, to bana mosusu bakoki kosalisa ye na kokanisa.

Kotambola, komona :

Soki baniama to biloko ya mabende ezali pembeni, bana ba tambola po na komona yango.

Kosimba malembe :

Mema ngombe to eloko ya miziki oyo bana bakoki kosimba malembe-malembe, to kobeta. Loba ete : Libota ya Kaini ebetaka miziki, kasi ya Nzambe te. Mawa mingi !

LESO 19 LIBOTA YA SETI BONGALAKA MOTEMA NA NZAMBE

Ebandeli 4 : 25-26, 5 : 1-5, Luka 3 :38

Tina :

Toyeba ete Nzambe ako pambola biso soki tobongoli motema epai na Ye.

Revisio :

- Tomoni libota oyo elingaka kalanda Nzambe te. Mawa ! Kombo ya libota wana nin ? (Libota ya kaini)
- Kaini avandaka esika moko na bandeko na ye ? (Te. Nzambe atindaka ye atelengana)
- Libota ya Kaini ezalaka zoba to mayele ? (Mayele, kasi balingaka Nzambe te)

Maloba ya Bible ya koyekola :

Bana na ngai, boya koyoka ngai ... ! Maloba oyo ekomami na Banzembo 4 : 12.

Histoire ya Bible :

Mama Eva abotaka bana mibali mibale – Kaini na Abel. Kasi Kaini apesaka Nzambe makabo ya malamu te. Apesaka yango te na lolenge oyo Nzambe ayebisaka bango. Ayokaka kanda po Nzambe andimaka makabo ya Abel, kasi ya ye te. Ebongo, abomaka leki na ye Abel. Nzambe apesaka ye etumbu. Akotika libota na ye. Ye na mwasi na ye bakokende kotelengana na mabele oyo babengaka Nodi. (*Bana baloba ete, « Mawa mingi »*)

Mawa mingi. Ngonga oyo, kaka mwana mobali moko atikali na Papa Adami na Mama Eva. Kasi Nzambe ayokelaka bango mawa. Kala te, Mama Eva abotaka lisusu mwana mobali. Bapesaka ye kombo ya Seti. (*Bana baloba ete, 'Seti'*)

Seti akolaka pe ye pe abotaka libota. Mwana na ye ya liboso Enosi. Tango wana, bato balandaka lisusu kokanisa Nzambe Mokonzi. Babongolaka mitema. Babandaka kosambela Ye. Ba bandaka kobenga kombo na Ye. Esengo mingi ! (*Bana baloba, 'Esengo mingi ! Bazongi epai ya Nzambe !*)

Bato bawumelaka bambula mingi ya bomoi mikolo wana. Papa Adami akokisaka bambula 130 tango abotaka Seti ! Na sima na yango, awumelaka bambulu 800 lisusu. Whoa ! Bambula mingi ! Ye na Mama Eva, babotaka bana mingi mosusu – bana mibali na bana basi. Babotaka libota monene. Libota na bango balingaka Nzambe pe basambelaka Ye.

Kasi Nzambe azalaka na mokano spécial po na mwana na bango Seti. Akomaka mokolo ya Mesia. Na sima bambula mingi, libota na ye ebotaka Mobikisi na biso Yesu Klisto Mesia. O, makabo ya malamumu libota ya Seti epesi biso ! matondi po na libota ya Seti epesaka biso Yesu !

Maloba ya lelo oyo : sambela

Tuna bana :

- Nzambe apesaka Papa Adami nani na esika ya Abel ? (Seti)
- Libota ya Seti eboyaka Nzambe to balingaka ye ? (Balinagaka ye)
- Mokano spécial po na libota ya Seti ezalaka ete babota nani ? (Yesu Mobikisi)
- Papa Adami awumelaka bambula mingi to moko ? (Mingi 930)
- Papa Adami abotaka bana ebele to moke ? (Ebele, basi pe mibale)

Tuna bana tango ozali kolakisa foto :

- Oza mona nin awa ? (*Moniteur, lakisa mwana*) Mwana abotami
- Nzambe apesaka Mama Eva, mwana nini na esika ya Abel ? (Mwana mobali Seti)
- Oyo akoki kozala nani awa ? (*Moniteur alakisa Yesu*) Yesu Klisto. Mobikisi na biso. Bambula mingi na sima, Yesu abotamaka na libota ya Seti.

Seneti ya moke :

Bana basala lokola bazali kosimba mwana ya sika na maboko. Baloba ete, 'O, Nzambe, matondi po na mwana Seti'. Baloba ete, « Bambula miiiiiiingi na siiiima... »

Basala lisusu lokola bazali kosimba mwana ya sika. Bana baloba ete « Matondi, Nzambe po na Mwana oyo Yesu ».

Koyemba :

(Tune : Twinkle, Twinkle, Little Star)

Bana ya libota ya Seti

Balingaka Nzambe mingi (2 fois)

Basambelaka Nzambe

Babotaka Mobikisi

Bana ya libota ya Seti

Balingaka Nzambe mingi.

Losambo

(Moniteur, bana baloba phrase na phrase na sima na yo)

Tata Nzambe

Matondi po na libota ya Seti

Matondi po balingaka Yo mingi

Matondi po bapesaka biso Yesu Mobikisi

Salisa biso tosambela Yo pe. Na kombo ya Yesu. Amen.

Bande ya ritime :

Bana bazwa instrument oyo ekoki kosala makelele. Bayemba lisusu « Bana ya libota ya Seti » mbala mingi pe kobeta instrument na bango.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur na kotambolaka na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga « Kanisa ! » Bana baganga pe « Kanisa ! »

Moniteur ete : « Sambela Nzambe ! » pe bana ba repeter yango. Na sima, babanda lisusu kotambola na ritime, pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Kotambola, komona :

Luka moto oyo azali na responsabilité na kati ya lingomba aya komimonisa na bana. Ekoki kozala pasteur, mama pasteur, diacre moko, mokambi ya chorale, etc. lakisa bana ndenge azali kosalisa losambo ya lingomba na bino. Ebongo bana batia ye maboko, basambelela ye Nzambe ete Nzambe apambola ye.

Kosimba malembe :

Mema eloko moko oyo etali losambo na lingomba na bino. Ekoki kozala Bible ya pasteur, ngombo, kable, kuruze, etc. Bana bakoki kosimba yango malembe-malembe na tango yo moniteur ozali kolimbola ndenge bozali kosalela yango na losambo.

LESO 20 NZAMBE APAMBOLAKA LIBOTA YA SETI MINGI

Ebandeli 5 : 6-32

Kobongisa liboso :

Luka soki mobange akoki komonana. Akoki koya kotala (visiter) kelasi na yo, to okoki kotambola na bana na ndako na ye to bokoki kokuta ye na esika oyo bobongisi.

Tina :

To ndimela Nzambe na motema na biso mobimba.

Revisio :

- Na esika ya Abel, Nzambe apesaka nani ? (Seti)
- Seti abotamaka na tango Adami azalaka mwana to mokolo ? (Mokolo. Babmbula 130)
- Na sima ya bambula mingi, nani abotamaka na libota ya Seti ? (Yesu Mesia)

Maloba ya Bible : Efezo 1 : 3

Topesa merci na Nzambe... Apambola biso...

Histoire ya Bible :

Mama Eva azalaka na esengo po Nzambe apesaka ye mwana mobali Seti. Tata Seti awumelaka mingi penza. Abotaka mwana ya mobali Enosi, pe bana mingi mosusu ya mibali pe ya basi. Enoki akolaka, ebongo abotaka bana ya mibali pe ya basi. Ti abkolaka, babotaka bana mosusu. Pe bana na bango babotaka, pe bana ya bana na bango, pe bana ya bana ya bana na bango.

Na kati ya libota na ye ezalaka na moto moko na kombo ya Enoki. (*Bana baloba, 'Enoki'*)

Enoki atambolaki elongo ne Nzambe. Nzamba azalaka na esengo mingi po na ye. Yango wana, mokolo moko Nzambe azwaka Enoki tii na lelo.

Enoki azongaka te na mokili oyo ya nse. Atikalaka kaka na lola. Akufaka te lokola bato mosusu bakufaka. Nzambe azwaka molimo na ye na nzoto na ye libela tii na lelo. O lala ! Makambo minene. (*Bana baloba, « Nzambe azwaka ye na lola »*). Kasi Bible elobi ete mokolo moko, Nzambe akozwa bandimi nionso lolenga moko kaka.

Na kati ya libota ya Seti pe ezala na moto na kombo ya Matuzala. Awumelaka na bomoi bambula 969. Mingi ! Oyo aleki bango nionso. Awumelaka penepene ya bambula mille. Moto mosusu awumelaka te awa na mokili ya nse bambula molayi lokola ye, Matuzala. (*Bana baloba, « Matuzala, awumelaka bambula miiiingi ! »*)

Na kati ya libota ya Tata Seti abotamaka moto na kombo ya Lameki. (*Bana baloba, « Lameki »*). Lameki abotaka moto na kombo ya Noa. Noa azalaka moto alingaka Nzambe mingi. Bandeko na ye mingi bazalaka kobunga lisusu Nzambe, kasi Noa asmbelaka Nzambe kaka. (*Bana baloba, « Noa »*)

O, Nzambe apambolaka libota ya Tata Seti mingi. Bato minene na ya kondima babotamaka na libota na ye. Enoki, Matuzala, Lameki. Kasi moto oyo aleki monene na kati ya libota ya Tata Seti ayaka sima ya bambula mingi. Moto wana Yesu Mesia. Mobikisi na biso. (*Bana baloba, « Yesu ! Yesu ! Yesu ! Mesia ! »*).

Nzambe akopambola biso pe soki tomemi Ye na motema na biso mobomba. Lokola Tata Seti andimelaka Ye.

Maloba ya Bible : Tata

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Tata Seti awumelaka tango mokuse to molayi ? (Molayi)
- Nani akendaka na lola, kasi akufaka te ? (Enoki)
- Nani awumelaka na bomoi tango molayi koleka bato nionso ? (Matuzala, penepene ya bambula mille)
- Noa azalaka moto malamumu to mabe ? (Malamumu. Asambelaka Nzambe)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

- Nani akoki kolakisa ngai – mokili ya nse ezali wapi ?
- Nini ozo mona likolo ya mabele (mokili) ? (Bato)
- Nini ozo mona na likolo (lola) ? (Mapata)
- Nini ozo mona na nse ya mapata ? (Makolo ya bato)
- Nini ezo salema na foto ? (Nzambe azo zwa moto tii na lola)
- Makolo ezali ya nani ? (Enoki)

Seneti ya moke :

Bana batombola maboko, baloba ete, « Nzambe azwaka Enoki tii na mboka na Ye »

Basala cercle ya monene na maboko ? Baloba ete : « Matuzala awumelaka tango malayiiiiii ».

Koyemba

(Ton : Twinkle Twinkle Little Star)

Nzambe pambola libota ya Seti
Apambolaka bango mingi (2fois)
Matuzala awumelaki mingi

Enoki akotaka lola

Nzambe apambolaka libota ya Seti
Apambolaka bango mingi (2 fois)

Losambo :

Bana nionso bakosambela mbala moko. Bakosambela ete libota na bang ope elanda Nzambe. Soki bayebi te nini koloba na Nzambe, bakoki koloba, « Nzambe, salisa libota na ngai elanda yo ».

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur batambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga « Kanisa ! » Bana baganga pe, « Kanisa ! ». Moniteur ete : « Landa Nzambe ! » pe bana ba repeter yango. Na sima babanda lisusu kotambola na ritime, pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Moniteur abenga bakombo ya bato oyo bazali na libota ya Seti. Na sima ya moto na moto, bana bakobeta maboko na bango mbala mibale. Moniteur ako benga na ndenge ya ritime :

Tata Seti !

Matuzala !

Enoki !

Lameki !

Noa !

Yesu !

Bana bamona mobange. Soki moto ya bambula mingi azali na lingomba to na mboka, bana bakoki kokende kotala ye to akoki koya na kelasi na yo.

Bana batuna âge (bambula) na ye. Bakanisa ete Matuzala awumelaka na bomoi tiii penepene ya ba mbula mille.

Kosimba malembe :

Bapesa ye loboko soki akondima. Basambelega ye Nzambe.

LESO 21 NZAMBE AYOKELAKA NOA MAWA NA TANGO YA ETUMBU

Ebandeli 6 : 1-8

Tina :

Yeba ete : Nzambe apesaka etumbu, pe Nzambe akoki kolakisa mawa.

Revisio :

Tosili komona ete bana mibale ya Papa Adami baboti mabota minene. Bakomi clan ya Bato. Kaini akomaka na libota ya monene, kasi avandaka esika moko te na libota ya Papa adami. Libota ya Kaini elandaka Nzambe te.

Libota ya Seti evandaka pembeni na Papa Adami. Ye pe abotaka clan monene. Alukaka Nzambe, na batu ya libota na ye bazalaka kosambela Nzambe.

Maloba ya Bible :

Kobika ... ezali kaka makabo oyo Nzambe apesaka bino po botiela ye motema ... Maloba oyo ekomami na Efeso 2 : 8-9

Histoire ya Bible :

Libota ya Seti ekolaka, ekolaka, tii ekolaka. Bato bakomaka mingi. Tango wana, mabala moko ya mabe ebandaka kosalema. Mabala oyo ebebisaka mabota. Bato babandaka kobosana Nzambe mingi. Babandaka kosala mabe mingi na misu na Ye.

Nzambe azalaka na esengo te po na makambo oyo. Alobaka ete molimo na ye ekotikala na kati na bango lisusu mingi te. Bakomaka mabe makasi. Bakanisa te biloko nionso oyo ya malam. Nzambe apesaka bango.

Babotaka bato ya ndenge mosusu – bato ya minene-minene na ya molayi mingi, bato ya mayele mingi. Kasi bato oyo baboyaka Nzambe. Mbala mosusu babotaka bana oyo na Milimo ya mabe. Nzambe akangelaka bango kanda. (*Bana baloba, « Kanda »*). Apesaka bango mbula 120 po babongola motema, bazonga na Ye. Atako azalaka na kanda, ayokelaka bango mawa pe. Abomaka bango na lombango te. Alingaka ete babongola mitema.

Kasi balandaka kaka kosala mabe na bango. Nzambe amonaka ete bato bazalaka kosala makambo ya mabe na mitema na bango tango nionso. (*Bana baloba, « Mabe tango nionso »*)

Epesaka Nzambe mawa na komanaka ete Asali bato bakoma ndenge wana. Yango wana, Nzambe akataka ete Akoboma bango nionso. Akoboma baniamama nionso pe – na mokili ya nse mobimba ! aii !

Kasi Nzambe azalaka na esengo po na moto moko na libota ya Seti. Kombo na ye Nowa ? ye pe asalaka mabe, kasi alingaka Nzambe pe alukaka Ye na motema na ye mobomba.

Yango wana, Nzambe alobaka ete, Akoyokela Nowa mawa. Nzambe akoboma ye te elongo na bato mosusu. Nzambe ayokelaka Nowa mawa. Bible elobi na esika mosusu ete Nowa azalaka kopambola bato mosusu. Mokolo na mokolo, bayokaka mapamboli na ye. Mbula mobimba, babongolaka mitema te. Mbula ya mibale, babongolaka mitema te. Tiii bambula nkama tuku mibale. Bambula mingi. Babongolaka mitema te. O, mawa, mawa ! Mawa po na bango !

Po na nini balingaka kobongola mitema te ? Kasi esengo po na Nowa ! Nzambe alapaka ndayi koyokela ye mawa.

Maloba ya Bible ya koyekola : mawa

Tuna bana na sima ya kotangela bango Histoire ya Bible :

- Po na nini Nzambe azalaka na kanda po na bato ? (Basala mabala ya mabe, basalaka kaka mabe)
- Apesaka bango tango boni po babongola mitema ? (Bambula 120)
- Nzambe azalaka na esengo ya nani ? (Nowa)
- Nowa alobaka. Abondelaka bango po babongola mitema. Baoykelaka ye ? (Te)

Tuna bana na tango ozali kolakisa bango bafoto :

- Moto oyo akoki kozala nani ? (Nowa)
- Azali kosala nini ? (Kosambela Nzambe)
- Nini ezali kolakisa yo ete azali kosambela Nzambe ? (Maboko na ye likolo)
- Monoko na ye ezali ya kokanga to ya kofongwama ? (Kofongwama)
- Azali koloba na nani ? (Na Nzambe)

Seneti ya moke :

Bana batombola maboko. Basambela Nzambe lokola Nowa.

Koyemba :

(Ton : Twinkle, Twinkle, Little Star)

Bato bakomaka mabe
Nowa azalaka malamu
Bato babotaka mabe
Nowa asambelaka Nzambe.

Losambo :

(Bana baloba fraze, na sima na yo)

Nzambe, matondi po na bato lokola Nowa.
Alandaka Yo. Oyokelaka ye mawa
Matondi po Ozali Nzambe ya mawa
Na kombo ya Yesu. Amen.
(*Moniteur, mwana akoki kosambela ye moko soki alingi*)

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur na kotambola bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga,
« Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! ». Moniteur ete : Nzambe ya mawa ! » pe bana ba
repeteer yango. Na sima batambola lisusu na ritime, pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Bana bsala masano ya maboko. Babeta maboko na makolo mbala mibale, baloba « Nza-
mbe ». Babeta maboko liboso na bango, baloba, « ya ». Babeta maboko mbala mibale pe
ndeko na pembeni na bango, baloba « mo-li-mo ». Basala yango mbala sambo.

Kotambola, komona :

Bana batambola na ritime na kati ya keslasi, baloba mbala ebele, « Nzamba azalaka bambula
mingi. Bato babongolaka motema te ». Na sima, baloba ete, « Nowa alobaka bambula ebele.
Bato babongolaka mitema te ».

Kosimba malembe :

Mwana na mwana akoki kotia mosapi na ye na foto ya Nowa.

LESO 22 NOWA ANDIMAKA MALOBA YA NZAMBE PO NA KOTONGA MASUWA

Ebandeli 6 : 9-12

Kobongisa liboso :

Luka mwana moko ya mboka asala bwato ya Nowa ya mabaya. Lakisa bango foto oyo po esalisa bango. Memba pe markere ya mwindu. Tala malamumu soki ekozinda te soki otie yango na mayi, po na bamposo ekoya tokotia yango na mayi.

Tina :

Bana bakokata kotindama na oyo nionso Nzambe akoloba na bango.

Revisio :

Towuti komona ete libota Seti ebandaka malamumu. Basambelaka Nzambe. Kasi tango bato bakomaka mingi, basalaka mabala ya mabe. Mabala wana etindaka bango babosana nzela ya Nzambe. Bato bakomaka mabe mingi. Babandaka kokanisa mabe tango nionso. Nzambe alinagaka apesa bango nionso etumbu. Kasi liboso, ayokelaka bango mawa. Aponaka moto moko ya malamumu koyebisa bango babongola mitema. Kombo ya moto wana Nowa. Alakisaka bango maloba ya Nzambe bambula 120, kasi babongolaka mitema te. Balandaka kaka mabe na bango.

Maloba ya Bible :

Ebongo Nowa asalaka makambo nionso Nzambe ayebisaka ye. Maloba oyo ekomami na Ebandeli 6 : 22.

Histoire ya Bible :

Nowa na mwasi na ye babotaka bana misato nionso ya mibali. Bana oyo bazalaka Semi, Kami na Yafeti. (*Bana baloba : « Semi, Kami na Yafeti »*). Bana oyo pe babalaka basi na bango, kasi baboti nanu te. Nowa alinagaka Nzambe mingi. Azalaka na boyokani na Nzambe na bomoyi na ye.

Kasi bato mosusu nionso, Nzambe amonaka bango mabe. Mabe koleka. Mabe mpenza. Nko. Matata. Nzambe azalaka na esengo na bango te. Bango nionso. Ebongo Nzambe alobaka na Nowa ete : « Nalapi ete na koboma bato nionso. Nakoboma bango nionso mpenza po mokili ya nse etondi na mabe na bango. O ! Pasi ! Ebongo Nzambe ayebisaka Nowa asala masuwa. Mawa. Bwato etambola na mayi ? Kasi Nowa avandaka pembeni na mayi te. Akosala nini na masuwa ?

Nowa ayebaki te, kasi aswanaka na Nzambe te. Nzambe asengeli azala na raison. Yango wana, Nowa atosaka.

Nzambe alakisaka ye ndenge ya kosala masuwa wana. Nzambe alakisa ye monene na yango. Monene mingi. (*Bana baloba, « Monene MINGI »*)

Nzambe ayebisaka ye asala yango na étage misato. Etage moko, etage mibale, étage misato.

Nzambe alakisa ye ndenge ya kosala likolo na yango. Nzambe alakisa ye ndenge ya kopakola yango gudro po mayi ekota te.

Nzambe alakisa ye asala porte na mur moko. (*Bana baloba, « porte kaka moko »*)

Na sima, Nzambe ayebisaka Nowa po na nini esengeli atonga masuwa. Nzambe akotinda mayi monene ya makasi. Ekozindisa mokili ya nse nionso. Ekoboma bato na ba niama nionso. Ekozala etumbu na Ye. Mayi monene ya etumbu. (*Bana baloba, « Mayi ya etumbu »*)

Nowa na mwasi na ye, bana na ye na basi na bango bakokota na masuwa. Moko, mibale, misato, minei, mitano, motoba, sambo, mwambe. Bato mwambe bakokota. Ebongo bakokufa na mayi te. Nzambe akobikisa bango. Bakokota na kati ya masuwa ya Nowa azalaki kotonga. (*Bana baloba, « Bato mwambe bakotaka ! »*).

Ebongo, Nowa andimaka maloba ya Nzambe. Nowa asalaka makambo nionso oyo Nzambe ayebisaka ye. Bato mosusu absalisaka ye. Bana na ye na bato mosusu, bato ya mosala. Kasi Nowa asungaka projet wana. Po na nini ? Po Nzambe ayebisi ye asala yango.

Maloba ya lelo oyo : masuwa

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Nowa azalaka na bana boni ? (Misato)
- Bakombo ba bango banani ? (Semi, Kami na Yafeti)
- Nzambe azalaka na esengo to na kanda na bato mosusu ? (Kanda)
- Etumbu nini Nzambe alingaka kotindela bango ? (Mayi ya monene ya koboma bango)
- Nzambe ayebisaka Nowa atonga nini ? (Masuwa)
- Nzambe ayebisaka Nowa ndenge nini ya kotonga yango, ndenge nionso alinagaka ? (Nzambe alakisa ye ndenge ya kotonga yango)
- Esengeli ezala moke to monene ? (Monene)
- Esengeli ezala na étage boni ? (Misato)
- Esengeli ezala na ba porte boni ? (Moko)
- Nani akokota na masuwa wana ? (Nowa, mwasi na ye, bana na ye na basi na bango).

Tuna bana na tango ya kolakisa bango foto :

- Moto nini okanisi aza foto ? (Eza Nowa)
- Ndange ninoyebi ete ezali Nowa ? (Azali kolakisa bato mosusu lolenge bakosala).
- Pembeni ya Nowa, ozali komona bato boni ? (Misato)
- Okanisi bazali banani ? (Bana ya Nowa – Semi, Kami na Yafeti)
- Mosika na Nowa, ozalikomona bato mosusu. Okanisi bakoki kozala banani ? (Tango mosusu bato ya mosala oyo basalisaka ye na kotonga masuwa)
- Bazali kotonga nini ? (Masuwa)
- Bazali kotonga na nini ? (Mabaya)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste lokola bazali kotonga masuwa.

Koyemba :

(Ton : Twinkle, Twinkle, Little Star) (*Moniteur, yemba banzela mibale, bana na sima na yo. Sala ndenge wana mbala misato liboso ya koyemba banzela mibale oyo elandi*)

Nzambe ayebisaka Nowa

Nzambe atindaka mayi

Atonga masuwa

Ezindisa mokili ya nse

Libota ya Nowa ekota

Mayi ekozwa bango te

Avanda malamumu na masuwa

Baza malamumu na masuwa.

Losambo :

(*Moniteur, bana baloba na sima na yo, fraze na fraze*)

Nzambe, salisa biso

Totosa maloba na Yo

Ndenge Nowa asalaka

Nzambe salisa biso

Kosala nionso

Oyo Yo olongi tosala

Na kombo ya Yesu Mobikisi na biso. Amen.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche na tango bazobeta instrument na bango po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Ban ape baganga, « Kanisa ! ». Moniteur ete : « Yokela Nzambe » pe bana ba repeter yango. Na sima, balanda lisusu kotambola na ritime pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Lakisa masuwa ya moke oyo moto asali lokola modele. Ezala na porte moko na mopanzi. Koma yango na markere. Bana basala ete markere etika langi (couleur) na kati ya porte wana. (Oyo ekoki komonana lokola porte ezalaki ya kofongola, kasi biso tokomona ete liboso mayi ebandaka, Nzambe Ye moko akangaka porte wana). Bana bakoki kosimba masuwa pe kosakana na yango. Bakoki kosala lokola Nowa na tango azalaka kotonga yango.

Kotambola, komona :

Babwato ezali ndenge na ndenge. Mosusu ezo kende na ba fleuve, mosusu na ba mayi monene (océan). Mosusu ezali komema bato, mosusu biloko mingi. Soki ovandi esika bwato ezali, mema bana bamona yango. Tango wana, yebisa bango makambo ya bokokani pe ya bokeseni na kati ya bwato oyo na bwato ya Nowa.

Kosimba malembe :

Bana bakoki kosimba bwato ya modele pe kosakana na yango.

LESO 23 NOWA ATOSAKA MALOBA YA NZAMBE, YANGO WANA YE NA LIBOTA NA YE BAKUFAKA TE NA MAYI YA ETUMBU

Ebandeli 7 : 1-10

Kosala liboso :

Kanisa soki niama azali êmbeni ya bana bakoki kokende kotala yango. Mema sani ya mayi oyo okoki kobwaka na bana.

Tina :

Tokokata kotindama epai ya Nzambe, ata na pasi nionso.

Revisio :

Towuti komona ete bana bakomaka mabe mingi koleka. Nzambe azalaka na esengo kaka po na moto moko – moto oyo Nowa. Yango wana, Nzambe ayebisaka Nowa ete Alapi kopesa etumbu na bato nionso ya mabe. Atongaka masuwa kaka na ndenge Nzambe ayebisaka ye. Esengaka bambula ebele po na kotonga yango, po ezalaka monene. Nowa pe alobake na bato ya pembeni na ye po babongola mitema. Kasi bayokelaka ye te. Batiela Nzambe motema te. Balanda kaka kosala mabe.

Maloba ya Bible ya koyekola :

Andimaka maloba ya Nzambe, ebongo atongaka masuwa ; ye na libota na ye bakotaka kuna pe bakufaka te. Maloba oyo ekomami na Baebreo 11 : 7a

Histoire ya Bible :

Nowa na libota na ye, batongaka, batongaka pe batongaka. Kotonga bwato, mosala makasi. Mosala ya pasi. Kasi batongaka kaka. (*Bana baloba, « Mosala »*)

Nowa ayebisaka bato mosusu maloba ya Nzambe ayebisaka bango, ayebisaka bango. Baboyaka maloba ya Nzambe, pe baboyaka yango, pe baboyaka yango. Mbala mosusu basekaka Nowa. Pasi na motema soki moto aseki yo. Kasi Nowa alandaka kaka kolakisa bango maloba ya Nzambe.

Mokolo moko, Nowa asilisaka kotonga masuwa. Asilisaka kotonga yango kaka na ndenge Nzambe alakisaka ye asala. (*Bana baloba, « Nowa asilisaka kotonga masuwa »*)

Ebongo, mokolo moko na sima, Nzambe ayebisaka Nowa kozwa libota na ye pe bakota na kati ya masuwa. Nowa azwaka mwasi na ye, pe bana na ye misato Semi, Kami na Yafeti. Azwaka pe basi na bango. Nowa moto ya liboso. Mama Nowa moto ya mibale. Semi moto ya misato. Mama Semi moto ya minei, Kami moto ya mitano, Mama Kami moto ya motoba.

Yafeti moto ya sambo, Mama Yafeti moto ya mwambe. Bango banso bazalaka mwambe. Bango bato mwambe bakotaka na kati ya masuwa.

Nzambe ayebisaka bango bakotisaka baniama pe. Baniama esengeli bakota mibale-mibale – mobali na mwasi na ye – Kuple !

Kuple moko ya motindo ya niama nionso. (*Bana baloba, « Baniama mibale-mibale, mobali na mwasi na ye »*).

Baniama na bango oyo babandaka kopesa Nzambe makabo, esengeli bakotisa mobali na mwasi mbala sambo. Bakuple sambo ya lolenge ya niama wana.

Nzambe ayebisaka Nowa ete na sima ya mikolo sambo, Akotinda mbula ya makasi na mokili ya nse. Mayi ekoboma biloko nionso ekozala libanda ya masuwa. Nowa andimelaka Nzambe, yango wana atindamaka maloba ya Nzambe.

Nowa amonaka pasi te po na kokotisa baniama, po bango moko bayaka epai na ye. Nzambe atindaka bango. (*Bana baloba, « Nzambe atindaka baniama »*).

Nowa akotisaka bango na masuwa ndenge Nzambe ayebisaka ye. Libota na ye pe bakotaka ndenge Nzambe ayebisaka bango. Nzambe ayebisaka Nowa atonga atonga porte kaka moko na mopanzi ya masuwa. Bango nionso bakotaka se na porte moko wana. (*Bana baloba, « Baniama bakotaka na porte moko »*).

Na sima, okanisi nini ? Nowa akangaka porte ya masuwa ? (*Ee, Nzambe Ye moko*).

Na sima bango nionso bavandaka malamumu na kati ya masuwa, Nzambe atindaka mbula. Atindaka mbula moko ya makasi ! Tango mbula ebandaka, Nowa akokisaki bambula 600. Mayi ya makasi ezwaka Noa te. Ezwaka pe libota na ye te. Bazalaka malamumu na kati ya masuwa. Batosaka maloba ya Nzambe bambula mingi ya pasi. Pasi na kotonga masuwa. Pasi na koyoka bato bazali koseka bango. Pasi na koyeba ete bandeko na bango babandaka koboya Nzambe. Tango oyo, bavandaka malamumu. Nzambe asalelaka bango makambo ya malamumu. Bakufaka te na kati ya mayi. O, esengo mingi kotindama na Nzambe, na tango malamumu, pe na tango ya pasi !

Maloba ya lelo oyo : mayi

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Nani atongaka masuwa ? (Nowa na libota na ye)
- Batongaka yango na mbula moke to bambula ebele ? (Bambula ebele)
- Bato boni bakotaka na kati ya masuwa ? (Bato mwambe)

- Boni ya lolenge ya baniama bakotaka na masuwa ? (Kuple ya mobali na mwasi, kasi mbala sambo ya baniama oyo bazalaka kopesa makabo na Nzambe)
- Nzambe apesaka Nowa mikolo boni po akotisa baniama na famille (libota) na ye na masuwa ? (Mikolo sambo)
- Ndenge nini Nowa akotisaka baniama ? (Nzambe Ye moko abendaka bango baya)
- Nani akangaka porte ya masuwa ? (Nzambe Ye moko)
- Mbula eyaka ya moke to ya makasi ? (Monene, mbula ya makasi)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

- Nini ozali komona na kati ya foto ? (Masuwa, baniama)
- Masuwa ezali na ba porte ebele to kaka moko ? (Kaka moko)
- Baniama nini bozali komona ? (Baloba nini bazomona)
- Bazali koya moko-moko to mibale-mibale ? (Mibale-mibale. Niama moko ezali komonana moko, kasi toyebi ete mwasi na ye akolanda)
- Nowa azobenda bango na basinga, na makasi ? (Te. Bango moko bazali koya po Nzambe azali kobenda bango)
- Baniama bazali kosala nini ? (Kokota na masuwa)
- Nini okanisi ekosalama na sima ya kokota ya baniama nionso ? (Nzambe Ye moko akokanga porte)
- Nini esalamaka na sima na yango ? (Mbula ya makasi ebandaka konoka)

Seneti ya moke :

Bana basala lokola bazali baniama ya ndenge na ndenge oyo bakotaka na masuwa. Batambola lokola baniama wana bazali kotambola. Baloba ndenge baniama wana balobaka. Basala lokola bazali kokota na masuwa.

Koyemba :

(Tune : The Wheels on the Bus Go Round and Round)

Nowa atongaka masuwa, masuwa,
masuwa

Bambula mingi

Asalaka porte moko, porte moko, porte
moko

Asalaka porte moko

Na kati ya masuwa

Baniama mingi bayaka, bayaka, bayaka

Baniama mingi bayaka

Nzambe abengaka bango

Baniama bakotaka mibale-mibale, mibale-
mibale, mibale-mibale

Baniama bakotaka mibale-mibale

Na kati ya masuwa

Libota ya Nowa bakotaka, bakotaka,
bakotaka

Libota ya Nowa bakotaka

Na kati ya masuwa

Nzambe akangaka porte, akangaka porte,
akangaka porte

Nzambe akangaka porte

Bango na kati ya masuwa

Mbula ya makasi mingi, ya makasi mingi,
ya makasi mingi

Mbula ya makasi mingi

Nzambe atindaka

Nowa malamu na masuwa, na masuwa, na
masuwa

Nowa malamu na masuwa

Libota na ye pe

Nowa azalaka kotindama, kotindama,
kotindama

Nowa azalaka kotindama

Na maloba na Nzambe

Nowa abikisami abikisami, abikisami

Noxa abikisami

Na mayi ya etumbu

Losambo :

Bana volontaire bakoki kotonda Nzambe na ndenge Nowa atindamaka na Ye. Na sima, ba volontaire mosusu bakoki kosambela Nzambe ete asalisa biso totindama Ye pe.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayembe lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument na bango po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur batambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Bana pe baganga, « Kanisa ! ». Moniteur ete, « Kotindama ! ». Bana ba repeter yango. Na sima, balanda lisusu kotambola na ritime, pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Bana bakoki kotanga baniama oyo bayebi, moko-moko. Bakoki kolela lokola baniama wana.

Kotambola, komona :

Bana bakoki kotambola pe komona baniama oyo bozali pembeni, to okoki komema niama moko na kelasi.

Kosimba malembe :

Lakisa bana sani ya mayi. Bwaka mayi ndambu na maboko ya mwana nionso po na kokanisa ete Nzambe atindaka mbula ya makasi.

LESO 24 NZAMBE ATINDAKA MBULA PO NA KOSOKOLA NSE YA MABELE

Ebandeli 7 : 11-24

Kosala liboso :

Mema sani ya kosokola na ndambu ya mabanga esengeli malamu ekota na kati. Monene nango na se ezala lokola okokoka kofinikela yango mayi. Mema bakatini ya mayi oyo ekokoka kotondisa sani wana, na kopo to sani ya kopal. Tala ndenge okosalela yango.

Tina :

Tobongola motema, po toyebi ete Nzambe asmbisaka bato na mabe na bango oyo basalaka.

Revisio :

(Moniteur atangela lisusu bana ba histoire oyo balingi)

Tomoni ete Nowa asali bambula ebele po na kotonga masuwa

- Tango ya suka ya histoire ya poso oyo eleki, azalaki wapi ? (Na kati ya masuwa)
- Nzambe ayebisaka Nowa akota. Na sima akotaka. Nzambe asalaka nini ? (Akangaka porte)
- Libota ya Nowa ezalaka wapi ? (Na kati ya masuwa. Bango pe bakotaka)
- Nini ebandaka kosalema na tango wana ? (Mbula ya makasi ebandaka kobeta)

Maloba ya Bible ya koyekola :

Bobongola mitema *(Moniteur, maloba oyo ekomami na malako 6 :12)*

Histoire ya Bible :

Nzambe ayebisis Nowa ete mbula ekoya. Bambula mingi atongi masuwa, kasi mbula enokakak te. Nzambe azalaka tee tango masuwa esili. Tango wana, mbula ebandaka. Ebandaka makasi. Mbula, mbula, mbula ! Mbula, mbula, mbula ! Pe mbula, mbula, mbula lisusu ! Kaka mbula ! Kaka mbula makasi ! *(Bana bolaba, « Mbula, mbula, mbula ! »)*.

Mbula na makambo mosusu pe. Na mokili ya nse mayi ezalaka pe. Ebandaka kobima lokola source ya monene-monene. Ebandaka mayi nango ti na likolo. Bamayi mingi ya minene ebandaka kobima na se ya mabele. Mayi na likolo ebandaka kokweya. Mayi na se ebandaka kobima, kotindaka bango ! Aiii !

(Moniteur, lakisa bana ndenge bakoki kotombola maboko likolo, batika yango ekweya, na sima bakweyisa yango na se, batelemisa yango. Tango basali yango, baloba « Mayi ! Mayi ! Mayi ! »)

Mayi oyo ebimaka mokolo mobimba butu mobimba. Mikolo mibale mobimba, misato mobimba, minei, mitano, motoba, sambo, ... tii moyi na butu mikolo zomi na minei ! Oyo ezali sanza mobimba, na poso moko lisusu, na mikolo misato lisusu na sima nango. Mikolo EBEEEELE ! (*Bana baloba, « Mayi mikolo EBELE ! »*).

Kasi Nowa na libota na ye nionso bazalaka malamumu na kati ya masuwa. Baniama nionso oyo Nzambe abendaka po bakota bazalaka pe malamumu na kati ya masuwa.

Mayi etondaka mingi likolo ta mokoli. Emataka, tii emataka, ti emataka. Ekomaka moeindo. Masuwa ekendaka kozinda likolo ya mayi wana. Mayi ekotaka te, po bapokolaka yango gudron ndenge Nzambe alakisaka bango.

Mayi emataka tii eyaka kozipa bangomba nionso. Ata ngomba ya molayi mingi, mayi ezipaka yango pe. Etondaka mokili mobimba ! Ata eloko moko mosusu ebandaka komonana lisusu te. Kaka mayi, mayi, mayi.

Biloko nionso ya bomoyi ezalaka na kati ya masuwa te, nionso ekufaka. Bato nionso. Baniama nionso. Bango nionso babandaka kozinda na se ya mayi. Nzambe asambisaka bango nionso po na mabe oyo basala. Atindeka mayi ebele po na kosokola mokili na biloko nionso ya mabe. Atindaka mayi ya etumbu.

Nani akufaka te ? Kaka Nowa na libota na ye. Bakufaka te. Bavandaka malamumu na kati ya masuwa. Baniama oyo bakotaka na masuwa, bang ope bakufaka te.

Ata na sima tango mbula esilaka, mayi ezalaka kotikala lokolo ya mokili. Basanza mitano mobimba ezalaka kozipa mokili mobimba. Mikolo 150 ! EBEEEELE !

O, mayi monene ! Bato baboyaka kobongola mitema. Yango wana, Nzambe asambisaka bango makasi. Kasi esengo mingi na ndenge ayokelaka Nowa mawa, na libota na ye !

Maloba ya lelo oyo :

Kozipa (Moniteur azipa eloko na elamba po na kolakisa ete ekoki komonana lisusu te. Senga bana bazipa biloko mosusu. Nzambe azipaka mokili na mayi)

Tuna bana sima kotangela bango histoire ya Bible :

- Mayi ewutaka wapi ? (Na likolo ti na mabele)
- Mayi ezipaka nini ? (Bangomba ya molayi mingi)
- Mbula ebetaka mikolo boni ? (Zomi na minei)
- Mayi ezipaka mokili mikolo boni ? (Mikolo 150)
- Nini esalamaka na bato oyo bakotaka na masuwa te ? (Bakufaka na mayi)

- Po na nini bakufaka ? (Nzambe asambisaka bango po bazalaka mabe. Baboyaka kobongola mitema).

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

- Nini ozali komona na kati ya foto ? (Masuwa na mayi)
- Banzete boni ozomona ? (Nzete moko te. Mayi ezipi yango nionso)
- Niama nini ozomona ? (Niama te. Mayi ezipi nionso)
- Moto nani ozomona ? (Moto te. Mayi ezipi bango banso)
- Ngomba nini ozomona ? (Ngomba te. Mayi ezipi bangomba nionso)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste oyo ezolakisa ete mbula ezali kobeta. Basala bageste ezolakisa ete payi ezali kobima na mabele lokola source ya monene. Loba ete mesa to kiti ezali ngomba. Basala bageste oyo ezolakisa ete mayi ezipaka yango.

Koyemba :

(Tune : The Wise Man & The Foolish Man)

Loba : Aaaa ! Mbula ebetaka !

Yemba :

Mbula ebetaka makasi

Mbula ebetaka makasi

Mbula ebetaka makasi

Ezipaka mokili

Mbula ebetaka makasi

Mbula ebetaka makasi

Mbula ebetaka makasi

Ezipaka bangomba

Kasi ...

Nowa azalaka malamumu

Nowa azalaka malamumu

Nowa azalaka malamumu

Na kati ya masuwa

Ah !

Losambo :

Matondi, Nzambe, po obikisaka Nowa na libota na ye. Matondi po otindelaka biso Yesu Klisto kobikisa biso. Salisa biso totiela Ye motema. Na kombo na Ye. Amen

Bande ya ritime :

Bana ba beta misiki pe ba yemba. Basala marche na tango bazali kobeta instrument na bango po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime bisika ebele. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! ». Moniteur ete, « Bongola motema ! » pe bana ba repeter yango. Na sima, babanda lisusu kotambola na ritime pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Tia sani ya kosokola esika bana bakoki komona yango. Tia ndambu ya mabanga na kati. Loba ete mabanga wana ezali kolakisa bangomba ya mokili. Bana bakoki kozwa sani to kopo moko-moko ti batondisa yango na mayi. Basopa yango na sani lokola mbula ezali kobeta. Basala yango tii mayi ekotonda, ezipa mabanga to bangomba ya koleka monene.

Kotambola, komona :

Bamboka mingi ezali kotongama likolo ya ngomba. Soki mboka na yo ezali likolo ya ngomba, bana bakoki kobima pe komona na kati ya valée.

Bakanisa ndenge ekozala soki mayi etondi valée, ekokota na mboka. Ekozipa bandako, ekozipa nzete. Soki ezali pasi, bakoki kosala yango na ndenge ya makanisi. O, soki Nzambe apesi bwato, oyo ekozala malamumu !

Kosimba malembe :

Bana batiya maboko na kati ya mayi na sani ya kosokola. Bakanisa mayi. Ezali malamumu. Tomela yango. Biloko nini mosusu tokoki kosalela yango ? Baloba moko-moko (Tosokola, tolambela biloko ya kolia, tosokola basani na bilamba, tolia bambisi ya mayi, etc.). Kasi soki ezipi mokili nionso, oyo ezali pasi. Bato bakokufa. Esengo ete Nzambe alakisaka Nowa ndenge ya kotonga masuwa !

LESO 25 NZAMBE ASILISAKA MAYI YA MAKASI YA ETUMBU

Ebandeli 8 : 1-14

Kosala liboso :

Bongisa lisusu sani ya kosokola, katini ya mayi, kopo ya kopal, mabanga ya monene, ma mwa-bwato oyo osali. Tala « Masano » omona ndenge okosalela yango.

Tina :

Bana bakokanga motema na tango ya pasi. Bakoyeba ete tango nionso ya pasi ezali na tango na yango ekosila.

Revisio :

- Pasi nini bato ya mokili oyo bamonaka na tango ya mayi ? (Bango nionso bakufaka na mayi)
- Nowa na libota na ye bazalaka malamuna na kati ya masuwa. Okanisi ete bang ope bamonaka pasi na motema ete, « Tango nini tokokoka kobima ? (Ee, ekoki kozala bongo)
- Nowa na libota na ye bazalaka na kati ya masuwa mikolo moke to mikolo ebele ? (Mikolo ebele)

(Moniteur, tika bana babanda na ebandeli ya ba histoire ya Nowa, Leso 21 pe tala bafoto wana nionso lisusu. Bakoki koloba nini ezosalema na foto moko-moko)

Maloba ya Bible ya koyekola :

... 'bomoni pasi na mwa-tango moke esili' ... (Ndambo ya maloba oyo ewuti na 1 Piere 5 : 10)

Histoire ya Bible :

Nzambe atindaka mayi ya makasi. Ezalaka mayi ya etumbu. Ezipaka mokili nionso. Bato na baniamu bakufaka na mayi. Kasi Nowa na libota na ye bavandaka malamuna na kati ya masuwa. Mayi ezalaka na likolo ya mokili mikolo ebele.

Kasi Nzambe abosanaka Nowa na libota na ye te. Nzambe akanisaka bango. Ayebaka ete bavandaka na kati ya masuwa. Nzambe azalaka kobatela bango. O, Nzambe azali malamuna !

Mokolo moko, Nzambe akangaka mayi ya mbula. Esilaka. Mokolo wana, Nzambe akangaka ba source ya mayi. Evandaka kimia. *(Bana baloba, « Mbula lisusu te ! Oyee !)*

Ebongo, Nzambe atindaka mopepe. Elekaka likolo ya mayi po mayi ebanda kokita. Mabele ebanda kokawuka. Malembe, malembe. Mikolo mingi ezalaka kokawuka ndambo-ndambo-ndambo. (*Bana baloba, 'Ndambo, ndambo. Mabele ebandaka kokawuka'*)

Ebongo mokolo moko. Whomph ! Masuwa ekangamaka na mabele likolo ya ngomba moko. Na sima ya mwa-mikolo lisusu, Nowa na libota na ye batalaka na fenetre ya masuwa. Bamonaka mayi pamba te. Mayi ezalaka mingi, kasi bamonaka pe ba songe ya bangomba ya minene. Bamonaka mabele ! Oyee ! Bazalaka ya kokangama penepene ya mbula mobimba na masuwa. Kasi pasi wana ezalaka pembeni ya kosila. (*Bana baloba, 'Ndambo mabele ! Ndambo mabele !'*)

Nowa alingaka komeka soki mabele ezalaka boni. Afongolaka fenetre ya masuwa. Atindaka ndeke moko oyo babengaka kome-kombe. Akendaka kopumbwa. Alukaki esika ya kotiya makolo, kasi emonanaka te. Na sima tango moke, azongaka epayi ya Nowa. Nowa ayebaka ete tango ya kobima na masuwa ekoki nanu te. Mabele ya kotambola ezalaka nainu mingi te. Na sima, Nowa atindaka ndeke oyo babengaka pizio. Ye pe azongaka epayi na ye. Amonaka te mabele nini oyo akoki kotambola. Nowa azalaka mikolo sambo lisusu. Mokolo ya liboso, mokolo ya mibale, mokolo ya misato, mokolo ya minei, mokolo ya mitano, mokolo ya motoba, mokolo ya sambo. Na sima, atindaka pizio lisusu. Akendaka kopumbwa mokolo mobimba. Kasi na butu azongaka. Nowa atalaka malamumu. Eloko ezalaka na monoko na ye. Ezalaka mwa-nzete ya mobesu ya nzete ya olive. Nowa ayebaka ete banzete ezalaka kobima lisusu na mabele.

Ebongo Nowa azalaka mikolo sambo lisusu. Mokolo ya liboso, mokolo ya mibale, mokolo ya misato, mokolo ya minei, mokolo ya mitano, mokolo ya motoba, mokolo ya sambo. Ebongo Nowa atindaka lisusu pizio. Mbala oyo, akendaka azongaka lisusu na masuwa te. (*Bana baloba, 'Pizio azongaka lisusu te'*)

Ebongo Nowa afongolaka fenetre na ndambu ya toitire ya masuwa. Atalaka, amonaka ete mabele ezalaka ya kokawuka. (*Bana baloba ete, 'Mabele ekawuka ! Oyee !'*)

Tango ya pasi ya mayi esili ! Mabele ezalaka komonana lisusu ! Esengo mingi na Nowa libota na ye ! Esengo mingi po bakangi motema, batieli Nzambe motema na tango wana !

Maloba ya lelo oyo : kokawuka

Tuna bana na sima ya kotangela bang oba histoire ya Bible :

- Masuwa ekangamaka na nini ? (Na songe ya ngomba ya monene)
- Nowa atindaka nin po na koluka mabele ya kokawuka ? (Bandeke)
- Atindaka bandeke mbala boni ? (Mbala misato)

- Pizio azongaka na nini na monoko ? (Nzete ya mobesu ya olive)
- Ndenge nini bayebaka ete mabele eza ya kokawuka ? (Ndeke ya misato azongaka lisusu te)

Tuna bana na tango ozali kolakisa bango bafoto :

Foto ya likolo

- Nini esalemi na masuwa ? (Ekangemi na songe ya ngomba)
- Porte ezali ya kokanga to ya kofongola ? (Kokanga kaka. Bato na baniama batikali na kati)

Foto ya se :

- Nani azali komonana na fenetre ya masuwa ? (Papa Nowa)
- Azali kosala nini ? (Kotinda ndeke)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste lokola bazali Nowa azali kotinda bandeke.

Koyemba :

(Tune : The Wise Man & The Foolish Man)

Aaaa ! Mbula ebetaka !
Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Ezipaka mokili

Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Ezipaka ndunda
Kasi---

Nowa azalaka malamumu
Nowa azalaka malamumu
Nowa azalaka malamumu
Na kati ya masuwa

Mikolo elekaka mingi
Mikolo elekaka mingi
Mikolo elekaka mingi
Na kati ya masuwa

Nzambe asilisaka yango

Nzambe asilisaka yango

Nzambe asilisaka yango

Na mayi ekitaka

Masuwa ekangamaka na ngomba

Masuwa ekangamaka na ngomba

Masuwa ekangamaka na ngomba

Tango mayi ekitaka

Nowa atindaka bandeke

Nowa atindaka bandeke

Nowa atindaka bandeke

Kokende koluka mabele

Moko azongaka te

Moko azongaka te

Moko azongaka te

Bamonaka mabele !

Losambo :

Matondi, Nzambe, na ndenge Obatelaka Nowa na libota na ye na kati ya masuwa. Nzambe, Ozali malamumu ! salisa biso tokanga motema na pasi nionso. Ata evandi mikolo ebele, ekosila kaka. Na kombo ya Yesu. Amen.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazali kobeta instrument na bango po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! ». Moniteur ete, « Pasi ezosila ! » na bana ba repeter yango. Moniteur ete : « Kanga motema ! », ban ape ba repeter yango.

Na sima, balanda lisusu kotambola na ritime, na kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Tia sani ya kosokola esika oyo bana bakoki komona yango. Tia ndambo ya mabanga na kati. Loba ete mabanga wana ezali kolakisa bangomba ya mabele. Tondisa yango na mayi na likolo ya mabanga.

Pesa bana bakopo, babanda kosopa mayi (soki ozali kolakisa ete mayi ezalaka kokita. Balongola mayi tii na tango songe ya libanga moko emonana. Batia mwa-bwato ya Nowa kuna kolakisa ete ekangami na ngomba.

Kosimba malembe :

Bana batia maboko na kati ya sani ya kosokola maboko ekoma mayi-mayi. Baloba ete, « Ya mayi, ya mayi ». Bakamata elamba, bapolisa yango po ekawuka. Balakisa lisusu maboko. Baloba ete : « Kokawuka, kokawuka ».

LESO 26 NOWA AZONGISAKA MATONDI NA NZAMBE

Ebandeli 8 : 15-20

Tina :

Topesa Nzambe matondi na makambo nionso ya malamumu oyo Asaleli biso.

Revisio :

(Moniteur atanga lisusu histoire ya lesu oyo eleki)

- Na suka ya histoire, Nowa amonaka ete mabele esali nini ? (Ekawuki, emonani lisusu)
- Kasi Nowa na libota na ye batikali wapi ? (Na kati ya masuwa, babimaka nanu te)

Maloba ya Bible ya koyekola :

... bopesa Ye merci na lokumu nionso ! Maloba ya lelo ewuti na Banzembo 100 : 4.

Histoire ya Bible :

Nowa amonaka ete mabele ekwukaki. Ebongo Nzambe ayebisaka ye abima na libota na ye. Nzambe ayebisaka ye abimisa baniama nionso ya ndenge na ndenge. Nzambe alingaka ete bakende, babota ebele.

Ebongo, babimaka. Esengo mingi ! Nzambe abateli bango. Babimisaka baniama nionso, na ndenge ya lolenge na bango. Ebongo bango nionso babimaka na mokili. Masuwa etikalaka pamba, moto te na kati. O, esengo mingi na kotiaka lisusu makolo na mabele.

Nini bakosala na mokili (Mabele) oyo ya pamba Nzambe apesi bango ? Nowa ayebaka malamumu nani abikisi molimo na ye na libota na ye. Moteme na ye etondaka na bolingo na Nzambe.

Makambo ya liboso ya Nowa asalaka ezalaka kotonga mesa, kopesa Nzambe makabo. Ebongo azongisaka matondi na Nzambe.

Bible ezali kolakisa biso maloba ya Nowa alobaka na Nzambe. Nini tokoki kokanisa alobaka ? (Moniteur, ayoka makanisi ya bana). Na kanisi Nowa azongisaka matondi epai ya Nzambe po Nzambe alakisaka ye nzela ya kobikela na mayi ya etumbu oyo etondaka na mokili. Mbala mosusu azongisaka matondi po na porte moko ya mopanzi ya masuwa. Bakotaka yango, ebongo bakufaka na mayi te. O, mbala mosusu Nowa akumisaka Nzambe po na monene na bolamu na Ye.

O, matondi, matondi, matondi. Na tondi Yo po Yo ozali moto abikisaka biso. Na tondi Yo po Ozali malamumu. Na tondi Yo po Olakisi biso bolamu na Yo. O, matondi na Nzambe !

Maloba ya lelo oyo : tonda

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Nani ayebisaka Nowa abima na masuwa ? (Nzambe)
- Na sima ya Nowa na libota na ye, babimisaka nini ? (Baniama)
- Na sima ya kobima ya Nowa na masuwa, makambo nini ya liboso asalaka ? (Kotonga mesa ya kopesa Nzambe makabo)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango bafoto :

Foto ya likolo :

- Baniama oyo bazosala nini ? (Bazali kobima na masuwa, bazokende na bango)
- Nani azobimisa bango ? (Papa Nowa)
- Baniama bazlaka mingi, ndenge na ndenge. Ozali komona baniama nini na foto ? (Bangombe, bameme, bashamo, bandeke)
- Baniama nini okoki koanisa, oyo basi bakeyi na bango ? (*Moniteur, niama nionso bakoki koloba azali malam. Okoki kobakisa pe « Ata ba lezard lokola badinosore, bang ope babimaka, bakendaka. Baniama nionso, ya ndenge na ndenge »*)

Foto ya se :

- Awa tozali komona nani ? (Nowa na libota na ye)
- Okoki kokanisa bakombo ya bana na ye misato ? (Semi, Kami, Yafeti)
- Awa batongi nini ? (Mesa ya kopesa matondi na Nzambe)
- Maboko na bango ezali ndenge nini ? (Ya kotombola)
- Bazali kosala nini ? (Bazali kotonda Nzambe)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste lokola bazali kobima na masuwa, bazali kokitisa makolo na mabele. Basala bageste lokola bazali kobimisa baniama. Basala bageste lokola bazali kosala mesa ya kopesa makabo na Nzambe, lokola bazali kotonda Nzambe.

Koyemba :

(Tune : The Wise Man & The Foolish Man)

Loba : Aaaa ! Mbula ebetaka !

Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Ezipaka mabele

Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Mbula ebetaka makasi
Ezipaka bandunda
Kasi

Nowa avandaka malamu
Nowa avandaka malamu
Nowa avandaka malamu
Na kati ya masuwa

Mikolo elekaka mingi
Mikolo elekaka mingi
Mikolo elekaka mingi
Na kati ya masuwa

Na ndeke moko azongaka te
Na ndeke moko azongaka te
Na ndeke moko azongaka te
Bamonaka mabele

Nowa na libota, babimaka
Nowa na libota, babimaka
Nowa na libota, babimaka |
Na baniama nionso

Nzambe asilisaka yango
Nzambe asilisaka yango
Nzambe asilisaka yango
Na mayi ekitaka

Masuwa ekangamaka na ngomba
Masuwa ekangamaka na ngomba
Masuwa ekangamaka na ngomba
Na tango mayi ekitaka

Nowa atindaka bandeke
Nowa atindaka bandeke

Nowa atindaka bandeke
Kokende koluka mabele

Bapesaka matindi na Nzambe
Bapesaka matindi na Nzambe
Bapesaka matindi na Nzambe
Matondi na Nzambe

Losambo :

Makambo nini ya malamu Nzambe asali po na yo ? (*Bana ba pesa ndakisa*). Moto na moto, totonda Nzambe sika awa po na makambo nionso ya malamu Asaleli biso.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument na bango po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! ». Moniteur ete : « Tonda Nzambe ! » pe bana ba repeter yango. Na sima balanda lisusu ritime na kotambola, pe kosala bageste ndenge na ndenge.

Masano :

Bana basakana lokola bazali baniama bazali kobima na masuwa. Balela, babina na ndenge na bango bazali na esengo mingi.

Kosimba malambe :

Bana abalakisa balolenga mingi ya bato bazosala na nzoto na tango bazotonda Nzambe. Batelemea, maboko likolo. Bavanda, baningisa mutu. Batia maboko mibale face à face. Bafukama. Na position nionso, baloba ete, « Nazotonda Nzambe ».

LESO 27 NZAMBE ASALAKA BASEZO 20 YA MBULA NA MBULA

Ebandeli 8 : 21-22

Kosala liboso :

Mema nzete moko ya mobesu na nzete moko ya kokawuka. Soki elanga ya moke ezali pembeni, bongisa na ndenge bana bakende kotala yango. Soki te, mema kongo po bana batala pe basimba yango.

Tina :

Toyeba ete na sima mayi ya etumbu esili, Nzambe apesi biso basezo ya mbula moko-moko. Oyo ezali malamumu, po elakisa biso tango nini tokoki kolona bilanga na biso. Ekosalisa biso na kopesa biso bileyi.

Revisio :

(Tanga lisusu histoire ya lesu ewuti koleka, to ba histoire nionso oyo etali mayi ya etumbu. Na sima Nowa abimaka na masuwa, azongisaka matondi na Nzambe. Sikoyo alingi aloba na ye. Nzambe alingi ayebisa ye ndenge nini bomoyi ekozala tango mayi ya etumbu esili.)

Maloba ya Bible ya koyekola :

Nzambe azali koyebisa Nowa ete, « *elanga na mbula ekobanda, ekozala, butu na moyi pe ekozala* ». Maloba oyo ewuti na Ebandeli 8 : 22.

Histoire ya Bible :

Na sima Nowa na libota na ye babimaka na masuwa, bapesaka makabo na Nzambe. Bazongiselaka ye matondi. Nzambe azalaka na esengo. Alobaka ete, « *Esili sik'awa, nakolakela lisusu mokili te* ». Nzambe alobaka ete Akotinda lisusu mbula te eboma bato nionso. Alapaka ndayi.

Nzambe alobaka ete kobanda tango wana, basezo ekolanda kaka na molongo nango. Mokolo na mokolo, tango ya moyi na tango ya butu ekozala. Mbula nionso tango ya kolona bilanga ekozala. Na sima, tango ya ya kobuka milona ekozala. Elanga na mbula ekozala. Ekosila te. Ekobanda kozalaka tii suka te. Basezo ezalaka eloko ya sika. Ezalaka ndenge wana te liboso ya mayi monene ya etumbu.

Soki bamoni mbula ebandi kobeta lisusu, bakozala na bobangi te. Ekozala mbula ya etumbu te. Oyo ekozala mbula ya mapamboli, po bakoki kolona bilanga na bango. Mbula ekobeta ebongo bambuma ekobima. Bambuma ekokola. Ekopesa bango bileyi. Oyo ezali mokano ya Nzambe. Nzambe abandaka mokano oyo basezo na sima ya mayi monene ya etumbu.

Nzambe apesaka Nowa eleoko ya malamumu. Apesaka libota na ye mabele oyo kobondela. Apesaka bango mbula ya malamumu. Mbula esalisaka kokola ya bambumaa. Balongolaka (babukaka) bambuma wana. Baliaka malamumu.

Totonda Nzambe lokola apesaka biso mbula. Akotinda lisusu mbula ya etumbu te. Mbula nionso, akobanda kotinda mbula ya mapamboli.

Maloba ya lelo oyo : elanga (sezo)

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Nzambe akotinda lisusu mbula oyo ekoboma bato nionso ya mokili ? (Te. Atiki yango)
- Na sima ya mayi ya etumbu, Nzambe atindaka nini ? (Elanga na mbula)
- Soki elanga na mbula ezalaka makambo ya kala to ya sika ? (Makambo ya sika. Ebandaka na sima ya mayi ya etumbu)
- Elanga na mbula ezali mabe to malamumu ? (Malamumu)
- Ezosalisa biso na makambo nini ? (Kolona bilanga na tango ya malamumu po tozala na bileyi)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango bafoto :

- Basezo nini ozali komona ? (Mibale – Elanga na mbula)
- Na sezo nini matiti ya mokili akawukaka ? (Elanga)
- Na sezo nini matiti ekomi na langi (couleur) ya mayi ya pondu (vert) ? (Mbula)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste lokola balonaka elanga na tango ya malamumu. Na sima, basala bageste lokola mbula ezali koya, ezopesa yango mayi. Na suka basala bageste lokola bazokende kobuka bambuma ya elanga.

Koyemba :

Matondi po na sezo
Nzambe apesaka biso yango
Tolona elanga na tango ya malamumu
Ebongo tokozwa bambuma ebele (Repeter
nionso mbala minei)
Po na nini tozolia malamumu ?
Po Nzambe apesi sezo

NZAMBE AZALI MALAMUMU

Nzambe azali malamumu
Nzambe azali malamumu
Nzambe azali malamumu
Ezali malamumu na ngai

Losambo :

Bato batonda Nzambe po ba basezo oyo Apesi biso.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime. Bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! ». Moniteur ete : « Nzambe apesaka elanga ! » pe bana ba repeter yango. Na sima balanda lisusu kotambola na ritime, na kosala bageste ndenge na ndenge.

Masano :

Lakisa nzete ya elanga (sezo) na moko ya kokawuka. Tuna bango bazali komona nzete nini na tango ya elanga ? Na tango ya mbula ? basimba banzete wana, bayoka bokeseni na kati na yango.

Kotambola, komona :

Soki mwa elanga ezali pembeni, bana bakoki kokende kotala yango pe bamona nini ezali na kati. Soki ezali te, mema kongo po bana bakoki komona pe kosimba yango.

LESO 28 NZAMBE APESAKA BATO MOSALA YA KOKONZA (KOKAMBA) MILONA

Ebandeli 9 : 1-4

Kosala liboso :

Soki makoki ezali, luka mbisi ya kokawuka. Kata yango na biteni ya mike-mike po mwana nionso azwa eteni ya moke. Tala « Kotambola-komona » na suka ya lesu oyo.

Tina :

Tosalela malamumu-malamumu biloko nionso ya Nzambe apesi biso tokonza.

Revisio :

- Na sima ya bobimi ya Nowa na masuwa, asalaka nini liboso ? (Kosambela Nzambe)
- Nzambe ayebisaka Nowa ete nini akosala lisusu te ? (Kotinda mayi ya etumbu ya koboma biloko nionso)
- Na sima ya mayi ya etumbu, Nzambe apesaka biso nini ? (Basezo – Tango ya elanga na tango ya mbula)

Kasi Nzambe asilisi te koloba na Nowa. Lelo oyo tokomona makambo mosusu oyo Nzambe ayebisaka ye.

Maloba ya Bible ya kokanisa :

Maloba oyo ewuti na Banzembo 8 : 5-7 : « Moto azali nani ? ... Otiaka ye po akonza biloko nionso oyo osali ! »

Histoire ya Bible :

Nowa asambeli Nzambe. Nzambe ayebisi Noa ete Akotinda lisusu mayi ya etumbu te oyo ekoboma bato nionso. Nzambe ayebisi ye ete Akotinda tango ya elanga na tango ya mbula, mbula na mbula.

Nzambe alandaka kopambola Nowa na libota na ye. Ayebisaka bango ete bakobota bana ebele. Nzambe alingaka bana nan bango batondisa kaka mboka moko te. Alingaka bana na bango batondisa mokili mobimba. Mokili mobimba ezali esika moko ya monene !

Nzambe alobaka pe ete bandeke nionso na baniama nionso bakobanda kokima pe kobanga bango. Bakokonza bandeke nionso. Bakokonza baniama nionso oyo Nzambe asali. (Bana baloba : « *Bakokonza baniama nionso* »)

Na ebandeli, Nzambe apesaka bango matiti ya mobesu kaka, balia yango. Kasi tango oto, Nzambe apesaka bang oba niama pe. Ayebisaka bango ete bakoki kolia yango. Kasi liboso baboma yango, balongola makila. Balia yango te na bomoyi.

Bakomi lokola bakonzi – bango nionso. Bakomi bakonzi oyo bakambaka bandeke nionso na baniamama nionso. Bakomi bakonzi likolo ya milona, biloko nionso oyo Nzambe asali.

Nzambe apesi bango mabele ya malamumu, mabele ya kitoko. Atondisi yango na biloko ya malamumu. Bakomi bakonzi oyo bakokozza to kokamba yango.

Nzambe alingaki bakamba (bakonza) yango na ndenge ya malamumu po etonda na biloko ya malamumu. Mokolo moko, Nzambe akotuna bango bato ndenge nini basalelaki biloko oyo Apesaka bango. Tozali bana na bango. Mokolo moko, Nzambe akotuna biso pe ndenge nini tozali kozwa mokili oyo apesaka biso. Na lingi azala na esengo na ndenge na salelaki yango.

Maloba ya lelo oyo : kamba/konza

Tuna bana sima otangeli bango histoire ya Bible :

- Nzambe apesaka Nowa na libota na ye mokano ya kokamba nini ? (Baniama nionso na bandeke nionso)
- Nzambe alingaka ete bato babota moke to mingi ? (Mingi. Batondisa mokili. Bavanda na bisika nionso)
- Tokopesa rapport na nani po na ndenge tokamba mokili oyo ? (Na Nzambe)
- Tango nini bato babandaka kolia niama ? (Na sima ya kobima na masuwa. Nzambe ayebisaka bango ete bakoki kolia niama na tango wana)

Foto :

- Baniama nini bozomona na foto ? (Ndeke, nioka, lezard ya monene lokola dinozore, njoko, ntambu, ngando, koba)
- Nzambe ayebisaka bango ete bakoki kolia ba niama boni ? (Nionso)
- Esengeli bakamba (bakonza) ba niama nini ? (Nionso)
- Bandeke nini ? (Nionso)

Seneti ya moke :

Bana balela lokola baniamama ya ndenge na ndenge. Na sima, baloba ete, « Tokamba ... (tia komba ya niama) Tokeba yango malamumu ».

Koyemba :

(Tune : Here we go round the Mulberry Bush)

Nzambe apesaka biso,
apesaka biso,
apesaka biso
Nzambe apesaka biso.

(Moniteur, lakisa mwana moko mosapi, aloba kombo ya niama) Njoku !
Tokamba yango

Yemba yango mbala ebele. Bana baloba baniama ya ndenge na ndenge.

Losambo :

Tonda Nzambe po na baniama Apesi biso po na kolia. Tonda Nzambe po na favori na yo. Tonda Ye po Apesaka biloko ya malamumu oyo ezosalisa kotonga nzoto na biso. Senga Nzambe asalisa biso kokamba baniama na mokili mobimba na ndenge ekopesa Ye esengo.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche na tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisiska mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! » Moniteur ete : « Tokamba baniama ! » na bana ba repeter yango.

Bana baganga pe, « Kanisa ! » Moniteur ete : « Na ndenge ya malamumu ! pe bana ba repeter yango. Na sima, balanda lisusu kotambola na ritime, na kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Bana batanga bakombo ya baniama oyo bayebi. Tala baniama boni bakoki kotanga.

Kotambola, komona :

Soki biteni ya baniama emonani, pesa moko na mwana moko-moko, alia yango. Soki makoki ya kosala yango ezali te, batambola, balokota biloko ya pamba-pamba oyo ezali na se, babwaka yango po na kobatela mabele oyo Nzambe apesi biso.

LESO 29 NZAMBE AZALI KOMONA BOMOYI YA MOTO TINA

Ebandeli 9 : 5-6

Kosala liboso :

Po na masano, okozala na posa ya biteni ya papier na crayon moko po na mwana moko-moko. Soki papier ya monene, okoki kokata yango na biteni minei.

Tina :

Bana batosa bato mosusu, po Nzambe asalaka biso bato na elilingi na Ye.

Revisio :

Nini asalemi na sima ya bobimi ya Nowa na libota na ye na masuwa ? (Basambeli Nzambe, Ayebisi bango babota ebele, pe Ayebisi bango bakamba to babatela baniama nionso. Na lesu oyo, Nzambe azolanda kolobela bango).

Maloba ya Bible ya koyekola :

Maloba oyo ewuti na Ebandeli 9 : 6 ... *Na kelaka moto lokola Ngai moko Nzambe !*

Histoire ya Bible :

Tango ekoki po bana ya Noa bakende, kobanda kobota, kotondisa mokili mobimba. Déjà bato babandi komiboma. Kanisa ndenge Kaini abomaka Abel. Kanisa ndenge bato ya libota ya Kaini babomaka bandeko mosusu. O, koboma moto, ezali malamumu te ! Molimo ya moto ezaliu special. Azali lokola baniama te. Nzambe asalaka moto na elilingi na Ye. (*Bana baloba, 'Moto ekelamu to elilingi ya Nzambe'*).

Yango wana, Nzambe atiaka etumbu ya makasi soki moto abomi moninga na nko. Ata soki niama abomi moto, ye pe akozwa etumbu ya makasi. Nzambe apesaka etumbu oyo po Alobaka ete : ... *Nakelaka moto lokola Ngai moko Nzambe.*

Bokanisa poso ya liboso, tango Nzambe asalaka biloko nionso. Asalaka baniama ebele ya ndenge na ndenge. Asalaka baniama ya zamba na baniama ya esobe. Asalaka bambisi ya mayi kotambola na kati ya mayi, na bandeke kotambola likolo. Asalaka baniama ya minene-minene na ya mike-mike.

Kaka na suka, Nzambe asalaka bato ya liboso-mobali na mwasi. Papa Adami na mwasi na ye, Mama Eva. Kaka tango wana, Nzambe alobaka ete Asalaka kosala na elilingi na Ye. Bato bazali speciale.

Tozali likolo ya baniama. Yango wana, Nzambe alobaka na bato ete bato bakokamba (bakokonza) baniama. Mokili ekozalana esengo ! Soki bana ya Nowa bakanisi ete bakoki

kosala bokila (chasse) ya baniamana, kasi bakoki koboma bato te. Bato nionso bakovanda na kimia soki bakanisi mibeko wana pe kotosa yango. Matondi, Nzambe, po Osalaka biso bato speciale.

Maloba ya lelo oyo : mibeko

Tuna bana na sima kotangela bango histoire ya Bible :

- Bakoki koboma bato mosusu ? (Te)
- Po na nini baboma moto te ? (Po Nzambe akelaka moto lokola Ye)
- Nini ekosalema soki moto abomi moninga na ye moto ? (Akozwa etumbu ya makasi)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

- Ozomona nini na foto ? (Bana mboka)
- Soki bato bakoki koboma bana oyo ? (Te. Nzambe akelaka bango na elilingi na Ye)

Seneti ya moko :

Mwana moko-moko akende na mwana mosusu. Atia loboko likolo ya lipeka na ye. Aloba ete, « Elilingi ya Nzambe ».

Koyemba :

NZAMBE AKELAKA PAPA ADAMI (traditionnel congolais)

O, Nzambe akelaka Papa Adami
Na mokolo ya motoba
Na mokolo ya sambo
Apemaka !

O, wale, wale – wo
Wale, wale – wo
Wale, wale – wo
Matondi na Nzambe !

O, Nzambe akelaka Papa Adami
Na elilingi na Ye
Na mokolo ya sambo
Apemaka !

O, wale, wale – wo
Wale, wale – wo

Wale, wale – wo
Matondi na Nzambe !

O, Nzambe akelaka Mama Eva
Na elilingi na Ye
Na mokolo ya sambo
Apemaka !

O, wale, wale – wo
Wale, wale – wo

Wale, wale – wo
Matondi na Nzambe !

Oboma moto te !
Koboma moto te !
Koboma moto te !
Azali elilingi ya Nzambe !

Losambo :

Bana batonda Nzambe po akelaka biso na elilingi na Ye. Batonda Nzambe po na bato ya libota na bango na bato mosusu oyo bayebi.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Ban ape baganga, « Kanisa ! » Moniteur ete, « Koboma moto te ! » na bana ba repeter yango. Bana baganga pe, « Kanisa ! » Moniteur ete : « Azali elilingi ya Nzambe ! » na bana ba repeter yango. Na sima balanda lisusu kotambola na ritime, na kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Pesa mwana moko-moko eteni ya papier na crayon. Bana bameka ko dessiner moto (Soki ozali na mboka esika papier ezali te, pesa mwana moko-moko nzete. Bima libanda pe dessiner na mabele). Pesa mwana moko-moko encouragement na effort na ye.

Kotambola, komona :

Bana batambola na mboka to na nzela ya pembeni ya kelasi. Batala bato ya ndenge na ndenge. Soki bazongi, baloba bato oyo bamoni bazalaki ndenge nini. (Ndakisa : Mibali, basi, bana, mibange, elenge, bato ya makasi, bato ya maladi, bato ya milayi, bato ya mokuse, bato ya kokonda na ya mafuta, bato bazanga, babola na bato ya bomengo, bato bakufa makolo na ba oyo ya makolo malamumu, bato ya suki ya mwindu to motane to pembe, etc.)

Na kati na bango, bato boni Nzambe akeli na elilingi na Ye ? bango nionso ! Esengeli totosa boni ? bango nionso.

LESO 30 NZAMBE ATIAKI MWESE LIKOLO LOKOLA ELEMBO YA NDAYI NA YE

Ebandeli 9 : 8-17

Tina :

To tiela Nzambe motema. Azali na kondima po na kokisa nionso oyo Azali koloba.

Revisio :

Nowa na libota na ye babimi na masuwa. Basambeli Nzambe na kosengiselaka ye matondi. Nzambe apesi bango mateya, ndenge nini ya kovanda na mokili oyo ya sika. (*Moniteur, tanga lisusu bahistoire oyo soki bana balingi*).

Maloba ya Bible ya koyekola :

Maloba oyo ewuti na Baebre 10 : 23 : *tokoki kotiela Nzambe motema ete Akosala kaka makambo oyo Alakaki biso.*

Histoire ya Bible :

Nzambe alakisa Nowa lolenge ya kovanda na mokili oyo ya sika, mokili oyo Nzambe asokoli. Na sima, Nzambe alobaki ete Alingaki bayokana na Nowa na bana nionso oyo bakoya na sima na ye. Nzambe alobaka ete, « TOZALI KOYOKANA » na bino. Soki moto moko kaka azoloba, akoloba NGAI. Soki bato baleki moko bazoloba, bakoloba BISO. Nzambe alobaka ete « TOZALI KOYOKANA NA BINO ». Po na nini ? Po Tata Nzambe azalaka koloba, Mwana-Nzambe azalaka koloba ndenge moko, na Nzambe elimo-mosanto azalaka koloba ndenge moko. Nzambe azali moko-na-Misato.

Nzambe Moko-na-Misato alobaka ete Azalaka koyokana na bango. Azalaka koyokana pe na bana oyo bakobota na sima. Azalaka pe koyokana na baniama nionso oyo babimaka na kati ya masuwa. Liboso, Nzambe alapaka ete akokufa lisusu na mayi te ndenge esalamaka na tango ya Nowa. Nzambe ayebisaka nago ete Akotia elembo na likolo. Akotia mwese (arc-en-ciel) ya balangi ebele ya kitoko. Mwese wana ekozala elembo. Ekobanda kokanisisa bango ndenge Nzambe alaki bango. (*Bana baloba, 'mwese ezalaka elembo'*)

Mbula ekozala partie ya ba sezo-elanga na mbula. Ekobanda koya mbula na mbula po bilanga na bango ekola. Kasi tango mbula ekoya, bakomona arc-en-ciel na likolo. Mwese ekolakisa bango ete, « Kobanga te. Mbula oyo ezoya te po na koboma bino. Mbula oyo ezali koya po bilanga na bino ekola malamau ». Bakomona mwese na likolo, pe mitema na bango ekozala na kimia.

Bambula mingi eleki. Mbula ezali koya mbula nionso. Kasi etondisi mokili lisusu te. Ebomi bato nionso lisusu te. Ebomi baniama nionso lisusu te. Nzambe alapaka ete mayi ya ndenge wana mayi ya etumbu, ekoya lisusu te. Nzambe alakaka yango pe Nzambe akokisi ndayi na

Ye. Makambo nionso oyo Nzambe alobaka, Akosala yango kaka. O, Nzambe na biso ozali kondimama. Malamu biso bato totiela ye motema !

Maloba ya lelo oyo : arc-en-ciel

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Nzambe alobaka ete, 'Nazali koyokana na bino' to « Toyokani na bino » ? (Toyokani. Nzambe azali Moko-na-Misato)
- Nzambe atiaki nini na likolo ? (Mwese to Arc-en-ciel)
- Mbula ya etumbu oyo ebomaka bato nionso, ekoya lisusu to ekoya te ? (Ekoya te)
- Makambo oyo Nzambe alakaka, ekosalama to ekosalama te ? (Ekosalama kaka)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango bafoto :

- Nini ozomona likol. (Mwese to Arc-en-ciel)
- Ezali na langi nini ? (Rouge, orange, jaune, vert, pourpre)
- Bato nini bamonaka arc-en-ciel oyo liboso ? (Nowa, mwasi na ye, bana na ye Semi, Kami na Yafeti na basi na bango)

Seneti ya moke :

Bana basala lokola bazali komona mwese na likolo, lokola bazali koyoka mongongo ezoloba ete, « oyo ezali elembo ya promesse ya Nzambe ».

Koyemba :

(Tune : Here We go 'Round the Mulberry Bush'

Nzambe atiaka mwese, mwese, mwese

Nzambe atiaka mwese

Atiaka yango likolo

Arc-en-ciel ezalaka elembo, elembo, elembo

Arc-en-ciel ezalaka elembo

Ya elaka ya Nzambe

Soki Nzambe alaki. Akosala, Akosala

Soki Nzambe alaki, Akosala

Nzambe azali kondimama !

Losambo :

Bana batonda Nzambe po na mwese na po na bilaka na Ye nionso.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur aganga, « Kanisa ! ». Ban ape baganga, « Kanisa ! ». Moniteur ete : « Nzambe azali kondimama ! » pe bana ba repeter yango. Na sima balanda lisusu kotambola na ritime, na kosala bageste ndenge na ndenge.

Masano :

1. Bana ba dessiner arc-en-ciel imaginaire to mwese na mupepe pe musapi na bango. Moniteur, aloba ete, « Tango oyo, koma bande ya rouge, bande ya orange, etc ».
2. Moniteur, otanga ba langi ya mwese moko na moko. Bana batala na kati ya kelasi, bameka kotia musapi na eloko moko oyo ezali na langi wana, soki ezali.

LESO 31 NOWA ALANGWAKI NA VINU, PE PASI ELANDAKA

Ebandeli 9 : 18-29

Kosala liboso :

Okozala na posa ya elamba moko lokola drap to liputa.

Tina :

Toboya komela masanga ya makasi. Epesaka moto liboma.

Revisio :

- Elembo nini Nzambe atiaka na likolo ? (Mwese to arc-en-ciel)
- Ezalaka kolakisa elaka nini ? (Nzambe alakaka ete Akotinda lisusu mbula ya etumbu te po bato nionso bakufa)

Maloba ya Bible ya koyekola :

Maloba oyo ewuti na Masese 20 : 1 « Komela masanga mingi ekokomisa yo moto ya buzoba ... »

Histoire ya Bible :

Tango ya mayi ya etumbu esili. Nowa na libota na ye babimi na masuwa. Bazongisi matondi na Nzambe. Nzambe pe alobeli bango. Atie mwese moko ya kitokop na likolo. Ezalaka elembo. Mosala na yango ekanisaka bango ete Nzambe akosala nionso oyo Alobi.

Mikolo ya sima eyaki, bana misato ya Nowa babandaka kobota bana. Bakomaki bakambi ya mabota nionso ya mokili, pe ya biso pe tozali bana ya bana na bango.

Nowa abandaka kosala mosala ya kolona bilanga ya vinu. Bato bakoki kosala biloko ya malamumu mingi ya mbuma ya vinu. Kasi bakoki kosala pe masanga ya makasi. Masanga wana ya makasi ekoki kolangwisa moto, elangwisi ye.

Ebongo mokolo moko, Nowa asalaka masanga ya makasi. Amelaka masanga wana. Amelaka yango koleka mingi. Ebongo ekangaka ye. Elangwisaka ye. Abandaka lisusu koyeba te azalaka nani pe azalaka wapi. Ayebaka te nini abandaka kosala.

Ebongo alongalaka bilamba na ye nionso. Alalaka mutakala na kati ya ndako na ye ya tante na ye. Alalaka na ndenge bato bakoki komona ye. Ayebaka te azali mutakala. O, makambo ya soni ! (*Bana baloba ete « O, Papa Nowa ! Masanga ya makasi elangwisi yo ! »*)

Koko moko ya Nowa amanaka ye ndenge wana. Azalaka Kanana, mwana ya Kami. Akendaka koyebisa bato mosusu. O ! Songi-songi ya koseka koko na ye. O ! Kanana, osali malamumu te !

Bana ya Nowa mosusu bayokaka makambo wana ya soni. Mibale na bango – Semi na Yafeti, bazwaka elamba po na kozipa koko na bango. Kasi bamonaka ete kotala ye ndenge wana, ekozala soni. Yango wana, babalolaka. Babanda kokata na ndako ya tenta na ye sima-sima. Ebongo bazipaka ye elamba.

Na sima ya tango, kwiti esilaka Papa Nowa. Makanisi na ye ezaongaka lisusu malamumu. Amonaka ete azalaka bolumbu. Amonaka ete elamba ezipi ye. Ayokaka ndenge koko na ye na bana na ye basalaka ye.

Nzambe afongola miso ya Nowa po amona ndenge bomoyi ya bana oyo bakozala mikolo ezali koya. Alakelaka Kanana, mwana oyo atala-talaka ye, asekaka ye, apanzaka ye sango na bato mosusu. Nzambe ayebisaka ye ete Kanana akokoma diacre ya bandeko na ye.

Nowa ayokaka esengo po na ndenge Semi na Yafeti basali. Balakisi botosi na papa na bango, ata papa asali buzoba po alangwaka masanga.

Papa Nowa akokisi bambula 600 tango Nzambe atindaka mayi ya etumbu. Na sima, awumelaka bambula 350 lisusu. Ebongo akufaka. Akokisaka bambula 900 na tango akufaka. O, esenge soki tokoki kaka kokamisa ete andimelaka Nzambe.

Andimaka kotonga masuwa. Na sima tango ya mayi, azongisaka matondi na Nzambe. Pasi ete esengeli tokanisa pe ete alangwaka masanga. Alalaka na ndenge ya soni. Ememaka pasi na bana na ye. O ! bana, masanga ya makasi ezali malamumu te ! (*Bana baloba, « Masanga ya makasi ezali malamumu te ! »*)

Maloba ya lelo oyo : masanga

Tuna bana :

- Bato misato nini oyo bakomaka bakambi ya mabota nionso ? (Bana ya Nowa – Semi, Kami na Yafeti)
- Papa Nowa asalaka mosala nini ? (Kolona bilanga ya vinu)
- Nini esalemaka tango Nowa amelaka masanga mingi ? (Alangwaka. Ayebaka lisusu eloko te)
- Makambo nini ya soni Nowa asalaka ? (Alalaka mutakala pe bato bamonaka ye)
- Makambo nini ya mabe koko Kanana asalaka ? (Asekaka koko na ye pe akendaka koyebisa bato mosusu)
- Makambo nini ya malamumu Semi na Yafeti basalaka ? (Bakendaka sima-sima kozipa Nowa elamba)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

- Bilanga nini ozali komona ? (Bilanga ya vinu)

- Bambuma nini ozali komona ? (Bambuma oyo babengaka ba raisin)
- Eloko nini ya mabe Nowa asalaka na yango ? (Masanga ya makasi)

Seneti ya moke :

Mibale-mibale, bana bazwa elamba, batambola sima-sima po kozanga komona wapi bazali kokende, lokola Semi na Yafeti basalaka po na kozipa Nowa. Bakoki kotia elamba na likolo ya mesa, lokola Semi na Yafeti batiaka yango lokolo ya Nowa.

Koyemba :

(Ton : The Wheels ont the Bus Go Round and Round)

O, komela masanga malamute, malamute, malamute
O, komela masanga malamute
Elangwisaka moto

O, moto ya masanga mayele te, mayele te, mayele te
O, moto ya masanga mayele te
Elangwisaka ye.

Losambo :

Nzambe, masanga ya makasi ezali pe na mokili ya se na biso. Masanga ya makasi ya vinu. Masanga ya makasi ya mbila. Salisa biso koboya yango, to langwa te lokola Nowa. Na kombo ya Yesu. Amen.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda moniteur kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, molakisi aganga, « Kanisa ! ». Bana baganga pe, « Kanisa ! » Molakisi ete : « Masanga te ! » na bana ba zongela yango. Na sima balanda lisusu kotambola na ritime, na kosala bageste ndenge na ndenge.

Masano :

Mwana moko akende na mwana mosusu. Aloba ete, « Tokende komela masanga ya makasi ». Mwana mosusu azongisa, « Non merci. Eza na tina te ». Basala yango lisusu na bana mosusu.

LESO 32 LIBOTA YA YAFETI EKOLAKA, PE EKOMAKA MABOTA YA MIKILI YA POTO NA RUSSIE

Ebandeli 10 : 1-5

Tina :

Tokozala malamumu na bato mosusu po Nzambe alingi biso nionso.

Revisio :

Tomoni ndenge libota ya Nowa ebandaka kovanda na sima mayi ya etumbu. Nowa asalaka mosala nini ? (Alonaka bilanga ya vinu). Tomoni ete kaka na ye moko abotami. Nani wana ? (Kanana, mwana ya Kami)

Maloba ya Bible ya koyekola :

Maloba oyo ewuti na Misala 10 : 34b « ... Nzambe alingi bato nionso ndenge moko ... ».

Histoire ya Bible :

Mbula ya etumbu akatanaka. Na sima, bana ya Nowa babandaka kobota bana na basi na bango. Kanana ete, Nzambe ayebisaka bango basala bongo. Alingaka batondisa mokili mobimba.

Yefeti abotaka bana mibali sambo. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Libota monene. Na mikolo ya sima, bana oyo bakomaka mikolo ya bato ya mikili ya Poto pe ya Russi. Kasi na tango wana, bango nionso bavandaka esika moko. Nzambe alingaka bango nionso. (*Bana baloba, « Yafeti mokolo ya mikili ya Poto »*)

Kamin abotaka bana ya mibali miney. 1, 2, 3, 4. Libota ya malamumu pe. Bana wana babotaka bana pe. Na mikolo ya sima, bana oyo bakomaka ya bato na Afrika. Bakomaka bakolo ya eteni ya esika tozali kobenga Mama Evant pe. (*Bana baloba, « Kami nkolo (mokonzi) ya Afrika »*)

Moko ya bana ya Misrayimi, akomaka mokonzi ya mabele ya Ezipto. Moko ya naka, Kushi, akomaka mokonzi ya bato ya mabele Etiopia. Na kati na ye ezalaka moto moko monene kombo na Nemrodi. Atongaka bamboka minene lokola Babilone na Ninive.

Moko kombo Puti akomaka mokonzi ya biso bato oyo tobengi « Bantu ». Ye mwana ya Kami. Ye mokonzi ya biso bato ya Congo.

Kasi moko na bango, Kanana, akendaka na esika mosusu. Akomaka mokonzi ya bato babengi 'Bato ya Kanana'. Kami abotaka libota monene pe ya tina. Nzambe alingaka bango nionso. Na mikolo ya sima, bankendaka bisika wana, kasi tango oyo, bango nionso bazalaka kovanda pembeni, esika moko.

Semi azalaka pe na bana mibali mitano. 1, 2, 3, 4, 5. Azalaka mokolo na kati ya bana ya Nowa. Kasi Bible ezali kolakisa ye na suka. Semi azali na tina po na nini ? Nzambe alingi bato nionso ndenge moko.

Semi azali na tina po Nzambe aponaka libota na ye ebotela biso Mesia. Mobikisi po na bato nionso. Koko na ye moko azalaka Ebere, tata ya bato oyo babengi Ba-Ebreo. Azali bato oyo babotaka Yesu Klisto, Mokonzi na biso. (*Bana baloba, « Semi mokolo ya Yesu Mesia »*)

Na mikolo ya sima, bang ope bakendaka na mikili na bango, kasi liboso bango nionso bazalaka kovanda esika moko. Babosanaka eete Nzambe ayebisaka bango batondisa mokili mobimba.

Libota monene- Bana ya Nowa na bana na bango, na bana na bango, na bana na bango. Baomaka ebele koleka. Nzambe ayebisi bango kokende kotondisa mokili mobimba. Baboti, kasi bakeyi te. Bakangami kaka esika moko. Nzambe akozala na esengo na yango ?

Maloba ya lelo oyo : libota

Tuna bana na sima ya kotangela bango histoire ya Bible :

- Na kati ya bana mibali misato ya Nowa, boni babotaka bana mosusu ? (Bango nionso misato)
- Nani koko na biso bato ya Congo ? (Puti, mwana ya Kami)
- Libota nini ebotaka Yesu Mesia ? (Ba-Ebreo, bato ya libota ya Semi)
- Na kati ya mabota oyo, libota nini Nzambe alingaka ? (Bango nionso)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

Oyo ezali karte ya geografi. Basala yango lokola bazali kokende likolo, ebongo batali na se. (*Moniteur, karte ya geografiezali makambo ya sika po na bana ya préscolaire, ti bakoyeba yango mingi te. Pesa explication ya mokuse pe leka. Oyo ezali kaka kokotisa yango na makanisi na bango lokola mbuma. Bakoyekola yango koleka malamuna na sima. Lakisa bango Afrika, Poto, Azia, Amerika. Pesa bango nzela ya kotia mosapi likolo ya bisika wana.*)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste lokola bazali koyamba mwana ya sika na esengo na kati ya libota.

Koyemba :

BISO, BANA YA AFRIKA (Ton : London
Bridge)

Bana ya Koko Kami
Biso, bana ya Afrika,
Bakoko ya Nowa

YESU ALINGI BANA NIONSO

Yesu alingi bana nionso
Bana nionso na mokili
Moyindo, Pembe nionso
Yesu alingi bango nionso
Yesu alingi bango nionso
Yesu alingi bana nionso
Ya mokili.

Losambo :

Bana batonda Nzambe po Alingi bana ya mabota nionso ndenge moko. Batondi Ye po Ye atindeli biso Yesu Mesia, abikisa biso.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda molakisi kotambola na ritime na bisika mingi. Mbala na mbala, molakisi aganga, « Kanisa ! » Ban ape baganga, « Kanisa ! » Molakisi ete, « Nzambe alingi biso nionso ! » pe ban abaloba sima na ye. Na sima balanda lisusu kotambola na ritime, pe kosala bageste ndenge na ndenge.

Masano :

Bana bazala na cercle. Babina na molongo pe koyemba, « Nzambe alingi biso banso ». Bana baloba : Nzambe alingi bana ya ... (Basilisa na mboka to na mokili to na libota oyo bayebi). Lokola : Nzambe alingi bana ya Kasongo-Lunda, ya Feshi, ya Matungulu, ya Mputu, etc.

LESO 33 BATO BABOYAKA NZAMBE NA MOKILI, YANGO WANA NZAMBE AKOMISAKA MINOKO NA BANGO NDENGE NE NDENGE

Ebandeli 11 : 1-9

Kosala liboso :

Sala biteni ya papier ya langi 4-6 lokola ya kelasi na yo ezali. Esengeli ezala monene te. Tala masano.

Tina :

Tokolanda nzela ya Nzambe kasi nzela ya biso moko te.

Revisio :

Tomoni ndenge mabota ya Semi, Kami na Yafeti akolaka. Tolobi ete : « bakomaka bisika oyo na sima-sima, kasi tango oyo, bazali bango nionso esika moko ».

Sikoyo tokomona ndenge nini bazalaka esika moko na ndenge nini bapanzanaka na bisika mingi.

Maloba ya Bible :

Maloba oyo ewuti na Masese 3 : 5. *Tia motema na yo mobimba na Nzambe Mokonzi. Kotia motema te na makambo na yo moko te.*

Histoire ya Bible :

Nzambe ayebisaka libota ya Nowa epalangana, batondisa mokili mobimba. Kasi sima ya bambula ebele, basalaka yango te. Babotaka bana, pe ban wana babotaka bana na bango. Kasi bango nionso bakangamaka esika moko. Bango nionso bazalaka koloba monoko moko. Minoko lokola kikonga, kiyaka, kiskata na minoko oyo ya biso mingi-mingi ezalaka nanu te. Toyebi te monoko nini babandaka koloba. Ezali monoko bato nionso babandaka koloba liboso ya mayi ya etumbu oyo ezindisaka mokili. Toyebi te monoko nini bazalaka koloba. Kasi Bible elakisi biso ete bango nionso babandaka koloba monoko moko.

Mayi ya etumbu esili. Libota ya Nowa babimaka na masuwa. Na sima basalaka mobembo na ngambo ya westi. Bakomaka na esobe moko na mokili oyo babengi « Babilonia ». Bamonaka esika moko ya monene po na bato mingi. Yango wana, babandaka kotonga kuna. (*Bana baloba ete, bato bakangamaka na Babilonia »*)

Bible elobi ete '*Balobanaka bango na bango ete : « Tosala babriki, totumba yango ». Basalaka ba briki, ebongo balobaka ete : « babriki yango oyo na gudro, totonga mboka na biso moko »*’.

Oh-oh ! Bazwaka likama noki. Nzambe abateli bango na tango ya mayi ezalaka na mokili. Maoba na Ye elobi ete : 'Tiela motema na yo mobimba na Nzambe mokonzi : kotia motema te na makambo na yo moko'... Kasi tango babandaka kotonga, batielaka Nzambe motema te. Basengake Ye te atambwisa bango. Balobaka ete, 'TOTONGA MBOKA NA BISO MOKO'.

O, mawa ! Bayekolaka te koluka nzela ya Nzambe, kasi ya bango moko te ?

Ebongo balobaka lisusu eete, « *Na kati ya mboka yango, totonga ndako moko ya molayi. Molayi ya ndako esengeli ekoma tii na likolo koleka. Ndako wana ekopesa biso lokumu. Ndenge wana tokopanzaan te na mokili ya nse* ».

Ah – ya ! Balingi batonga ndako ti na likolo ? Bazali koluka nzela ya Nzambe te, kasi lokumu na bango moko. Tii, Nzambe ayebisai bango bapanzana, kotondisa mokili mobimba. Bayokaka maloba na Ye ? bayebaka yango. Kasi tango wana bakanisaka kotonga ndako ri na likolo po bapalangana te. Mokano na bango eboyaka maloba ya Nzambe ! Mokano na bango esalamaka te !

O, pasi ! Lokumu ya bato ekosalisa bino ndenge nini, soki botosi Nzambe te ?

Ebongo, babandaka kotonga. Boom. Boom. Boom. Boom. Briki na briki. Batongaka mboka monene. Batongaka ndako ya molayi. Bakanisaka ete bakotonga ti na likolo. Kasi Bible elobi ete komona ndako na bango, Nzambe akita ! Ekomaka penepene na Ye te ! Nzambe amonaka ete posa na bango ezalaka kolanda Ye te, kasi kosala kaka makambo nionso oyo balingaka.

Nzambe amonaka ete makambo mingi ya mabe elingaka kolanda.

Ebongo Tata Nzambe, Mwana-Nzambe, na Nzambe Elimo mosantu, balobaka bango na bango ete, « *Tokita, tokende kokomosa minoko na bango ndenge na ndenge* ». Ebongo, Nzambe asalaka bongo.

Minute moko, bango nionso babandaka koloba ndenge moko. Moto na moto abandaka koyoka moninga mosusu. Minute moko na sima, bayebaka te bato mosusu nini babandaka koloba. Mbala mosusu, moto moko alingaka aloba ete, « *Pesa ngai forme po na briki* ». Kasi tango afongolaka monoko, maloba ebimaka ete ayebi te. Mbala mosusu japonais. Mbala mosusu, moto mosusu alobaka ete, « *Nazoyoka yo te. Ozoloba nini ?* » Kasi tango afongolaki monoko na ye, aloba ya swahili ebimaki.

Ndenge ya kolanda mosala ezalaka lisusu te. Batikaka mosala noki. Bamonaka lisusu ndenge ya kotonga ndako ekokende na likolo. Bamonaka ndenge ya kotonga mboka te.

Ezomonana lokola Nzambe apesaka minoko libota na libota. Libota ya moto moko emonaka ete bakoki kolobana bango na bango. Libota ya moto mosusu emonaka ete bakoki koloba banago na bango, kasi na bato mosusu te. Mabota etikaka bisika wana po bayebaka lisusu

bato mosusu te. Bakomaka kokende na bisika mosusu. Bazalaka kopalangana ndenge Nzambe alingaka.

Tosi tolubi bisika oyo bakendaka : Yafeti na ngambo ya mokili oyo ekoma Eropa pe ngambo ya Azia lokola mokili monene ya Russia. Kami na ngambo ya Afrika. Ndambu bakendaka pe kaka mwa-mosika na west, na esika babengaka Kanana. Semi pe akendaka na mwa-mosika na mopanzi ya Babiloni, kasi ndambu na bango bakendaka na bisika ya mosika lokola Chine pe na mokili ekomaka Amerika.

Libota na libota ezalaka monoko na bango. Bakendaka kovanda mosika bango na bango. Bapalanganaka mokili mobimba.

O, eleki malamumu balandaka nzela ya Nzambe na ebandeli !

Maloba ya koyekola : Maloba

Tuna bana :

- Bana ya Nowa na mabota na bango bazalaka liboso esika moko, to mosika bango na bango ? (Liboso esika moko)
- Bakomaka na esobe ya wapi ? (Babiloni)
- Bakanisaka kotonga mboka ya monene na lisusu nini ? (Ndako ya molayi ekende ti likolo)
- Nzambe alingaka bazala esika moko, to bapalanganana ? (Bapalanganana)
- Balinagaka kolanda nzela ya Nzambe to nzela ya bango moko ? (Nzela ya Nzambe te, kasi nzela na bango moko)
- Na ebandeli, bato balobaka monoko boni ? (Kaka moko)
- Nzambe asalaka nini po batonga ndako ya likolo te ? (Akesenisaka minoko na bango)
- Na sima minoko na bango ekeseni, basalaka nini ? (Babimaka, bapalanganana bisika ebele)

Foto :

- Biloko nini mibale ozomona na kati ya foto ? (Ndako ya molayi na bato ebele)
- Bato bazomeka kosala nini ? (Kosolola bango na bango)
- Okoki komona bato mosusu oyo bazali komona pas ? (Mwana na mwana akoki kolakisa bango na mosapi)
- Po na nini bazali komona pasi ? (Bakoki koyeba bato mosusu lisusu te)
- Ndako ya molayi, basilisi kotonga yango tii na likolo ? (Te. Basilisi kotonga yango te)

Seneti ya moke :

Bana basala bageste lokola bazali kotonga mboka. Na sima, basala geste lokola bazolobana bango na bango, kasi bazali komiyeba te nini bato bazoloba. Bato mosusu pe bazali koyeba bango te na maloba na bango.

Koyemba :

(Ton : The Wheels on the Bus)

Bato bazalaka kotonga, kotonga, kotonga

Bato bazalaka kotonga

Mboka monene

Bato bazalaka koloba, koloba, koloba.

Bato bazalaka koloba

Monoko moko kaka

Bato bazalaka kotonga, kotonga, kotonga

Bato bazalaka kotonga

Ndako ya molayi ti na likolo

Nzambe azalaka na esengo te, na esengo te, esengo te.

Nzambe azalaka na esengo te

Balandaka Ye te.

Minoko ekesenaka, ekesenaka ekesenaka

Minoko ekesenaka

Nzambe asalaka yango

Bato nionso bapalangana, bapalangana, bapalangana

Bato nionso bapalangana

Kokende bango na bango

Bakomaka na bikolo ebele, bikolo ebele, bikolo ebele

Bakomaka na bikolo ebele

Na mokili mobimba

Malamu tolanda Nzambe, tolanda Nzambe, tolanda Nzambe

Malamu tolanda Nzambe

Asalisa biso.

Losambo :

Bana batonda Nzambe po na libota na bango na mabota nionso oyo bayebi penepene na bango. Basenga Nzambe asalisa bango na libota na bango balanda Ye.

Bande ya ritime :

Bana babakisa instrument ya ritime, bayemba lisusu. Basala marche tango bazobeta instrument po na miziki.

Kanisa marche :

Bana balanda molakisi kotambola na bisika mingi. Mbala na mbala, molakisi aganga, « Kanisa ! ». Ban ape baganga, « Kanisa ! » Molakisi ete : « Landa nzela ya Nzambe ! » pe bana ba repeter yango. Na sima balanda lisusu kotambola na ritime na kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Bana batanga minoko nionso oyo bayebi. Moto moko atia elemba na papier na nionso oyo balobi. Na suka, tanga ezali boni. Minoko ebandaka na ndako ya molayi ya Babilone.

Pesa bana nionso eteni ya papier ya couleur. Kozanga koloba monoko moko, esengeli baluka bana mosusu oyo bazali na couleur moko na bango, basangana, bakende esika moko pembeni na ba mur ya kelasi. Ba couleur ezali kolakisa minoko. Lisanga na lisanga ekomi « Tribu » oyo ekokoma bakonzi ya bato ya ekolo moko. Na sima, lisanga moko-moko ekoki kopona bazali ekolo nini. Pesa bango maponami lokola « Italie, Ezipte, Chine, Canada ». Na suka, tuna lisanga moko-moko soki balingi kolanda Nzambe to nzela na bango moko.

LESO 34 LIBOTA YA SEMI EKOPESA BISO MESIA

Ebandeli 11 : 10-32

Kobongisa liboso :

Moto moko (mwana to mokolo) alata elamba lokola Yesu. Akokota na tango bana bazosala seneti ya moke.

Tina :

Toyeba ete Yesu azali Mesia, Mobikisi oyo Nzambe alakaka. Ayaka na mokili po na kobikisa bato ya mabota nionso, kasi Ayaka na nzela ya Abrahami, na libota ya Semi.

Revisio :

Tomoni ete libota nini epesaka biso Mesia ? (Ee, libota ya Semi, mwana ya Nowa)

Maloba ya Bible ya kokanisa :

Maloba oyo ewuti na Matayo 1 : 1. « Yesu azalaka moto ... ya libota ya Abrahami. » (Azalaka na libota ya Semi, mwana ya Nowa)

Histoire ya Bible :

Mwana ya Nowa, Semi akokisaka bambula 98 tango mayi ya etumbu eyaka. Bambula mibale na sima, mayi wana esilaka, akokisaka na mbula 100. Na mbula wana pe, abotaka mwana ya mobali ya liboso na libota na ye. Kombo na ye Arpaksadi. Semi awumelaka lisusu bqmbula 500. Abotaka bana ya mibali. Abotaka pe bana ya basi.

Arpaksadi azelaka te akokisa bambula 100 liboso abota. Abotaka mwana na ye ya liboso tango akokisaka kaka bambula 35. Kombo na ye Shela. Awumelaka lisusu bambula 403. Ye pe abotaka bana mosusu. Abotaka bana mibali. Abotaka bana basi.

Semi-Arpaksadi, Molongo ya liboso na sima ya Semi. Arpaksadi-Shela molongo ya mibale.

Shela pe abotaka. Ye na tango akokisaka bambula 30. Abotaka mwana mobali na kombo ya Ebere. Na sima, awumelaka bambula 403 lisusu. Abotaka bana mibali mosusu. Abotaka pe bana basi.

Shela-Ebere, molongo ya misato na sima ya Semi. (*Bana baloba : « Moko, mibale, misato »*)

Ebere akokisi bambula 34 tango abotaka mwana na ye Pelegi. Na sima ya pelegi, abotaka bana mosusu ya mibali pe ya basi. Ebere-Pelegi, molongo ya minei na sima ya Semi. (*Bana baloba, 'Moko, mbale, misato, minei'*)

Pelegi akokisaka bambula 30. Abotaka mwana na ye ya mobali na kombo ya Reu. Na sima, Pelegi awumelaka lisusu bambula 209. Ye pe abotaka bana mosusu ya mibali pe ya basi. Pelegi-Reu, molongo ya mitano na sima ya Semi. (*Bana baloba, 'moko, mibale, misato minei, mitano'*)

Reu abalaka tango azalaka kaka elenge. Abotaka mwana na ye ya liboso tango akokisaka kaka bambula 23. Kombo ya mwana Serugi. Na sima, awumelaka lisusu bambula 207. Abotaka lisusu bana mosusu ya mobali pe ya basi. Reu-Serugi, molongo ya motoba na sima ya Semi. (*Bana baloba, 'moko, mibale, misato, minei, mitano, motoba'*)

Serugi azalaka na bambula 30 tango abotaka mwana na ye ya liboso Nahore. Na sima, awumelaka lisusu bambula 200. Lokola molongo nionso ya bato na liboso na ye, abotaka bana mosusu ya mibali pe ya basi. Serugi-Nahore, molongo ya sambo na sima ya Semi. (*Bana baloba, 'moko, mibale, misato, minei, mitano, motoba, sambo'*)

Nahore awumelaka bambula 29 tango abotaka mwana na ye Tera. Na sima, awumelaka lisusu bambula 119, pe abotaka bana mosusu ya mibali pe ya basi. Nahore-Tera, molongo ya mwambe na sima ya Semi. (*Bana baloba ete « moko, mibale, misato, minei, mitano, motoba, sambo, mwambe »*)

Tera awumelaka bambula 70, ebongo abotaka bana misato ya mibali na mbala moko. Abrami, Nahore na Arami. Tera-Abrami, molongo ya libwa na sima ya Semi. (*Bana baloba ete, 'moko, mibale, misato, minei, mitano, motoba, sambo, mwambe, libwa'*)

Tokoki kosangisa bambula ya bato oyo nionso bawumelaka tango babotaka mwana ya liboso na bango ya mobali. Esali kaka bambula 339 na sima ya mayi ya etumbu esilaka ti babimaka na masuwa. Kasi bato bakomi ebele. Bawumelaka bambula mingi pe bango nionso babotaka bana basi pe mibali mingi.

Tomona ete Nzambe abengaka Abrahami, pe akomaka Tata ya kondima. Tera-Abrami, molongo ya libwa na sima ya Semi. Nzambe alakaka ete Mesia-Mobikisi akoya na libota na ye, Abrahami. Na verse ya liboso ya Boyokani ya Sika, Matayo 1 : 1, totanga : « Yesu azalaka moto ... ya libota ya Abrahami ». Ee, esengeli azala moto ya libota ya Abrahami, po Azalaka Mesia oyo Nzambe alakaka kala. Nzambe alakaka kotinda Mobikisi po na kobikisa biso. Nzambe alakaka ete Akobotama na kati ya libota ya Abrahami.

O, matondi, Nzambe, po Otindi Yesu azala Mobikisi na biso !

Maloba ya koyekola lelo oyo : Molongo

Tuna bana soki otangeli bango histoire ya Bible :

- Nzambe alakaka kotinda Mesia-Mobikisi na kati ya libota ya nani ? (Abrami)
- Abrami abotamaka na libota ya nani ya mwana ya Nowa ? (Semi)
- Bato bakomaka mingi po moto moko abotaka bana ebele, to po bango nionso babotaka bana ebele ? (Bango nionso babotaka bana ebele)

Tuna bana tango ozali kolakisa bango foto :

- Bato oyo misato bozali komona na kati ya foto, bakanisi bazali ba nani ? (Bana misato ya Nowa – Yafeti Kami pe Semi)
- Na se ya bana oyo misato, bozali komona lokola lisanga ya bato. Bakanisi ete bazali ba nani ? (Bana na bango baboti)
- Na se ya foto ya Semi, ozomona eloko mosusu. Ezali nini ? (Foto ya Yesu)
- Oyo ezali kolakisa nini ? (Yesu abotamaka na libota ya Semi)

Seneti ya moke :

Moto moko alata lokola Yesu, kasi atikala libanda ya kelasi ti tango ekokoka. Yebisa mwana moko ete, « Ozali Yafeti, mwana ya Nowa ». Yafeti atelema. Ayebisa mwana moko, aloba ete, « Na boti yo ». Mwana wana atelemana sima na ye. Atia loboko na mapeka. Mwana wana asala ndenge moko na mwana mosusu, pe elanda tii tango bango nionso bakotelama. (Bakoki kopona mibali na basi). Na sima, bango nionso baloba ete, « Libota ya Yafeti – libota monene ! » pe babeta moboko.

Yebisa mwana moko ete, « Ozali Kami, mwana ya Nowa ». Kami atelema. Sala ndenge moko. Na suka, bango nionso baloba ete, « Libota ya Kami – libota monene ! » pe babeta moboko.

Yebisa mwana mosusu ete, « Ozali Semi, mwana ya Nowa ». Semi atelema. Sala ndenge moko. Moto ya suka oyo baponi, loba ete, « Semi abotaka Abrami, tata ya kondima, koko ya Yesu Klisto ». Bango nionso baloba ete, « Libota ya Semi – libota monene ! » pe babeta maboko.

Tango wana, « Yesu » akota pe asimba lipeka ya « Abrami ».

Bana nionso bayemba.

« E, e, e esengo aya ! Mwana-Nzambe asili kokoma awa. Esengo awa ! »

Koyemba :

(Ton : The Wheels on the Bus Go Round and Round)

Tata Yafeti abotaka bana, abotaka bana, abotaka bana
Pe bana na ye babotaka bana
Libota monene

Tata Kami abotaka bana, abotaka bana, abotaka bana
Pe bana na ye babotaka bana
Libota ya Afrika

Tata semi abotaka bana, abotaka bana, abotaka bana
Pe bana na ye babotaka bana
Libota ya Yesu ! (Ganga : Mesia !) Libota ya Yesu :

Yesu, Mobikisi na biso nionso, biso nionso, biso nionso
Yesu, Mobikisi na biso nionso, biso nionso, biso nionso
Yesu, Mobikisi na biso nionso
Yesu Mesi-ia.

Losambo :

Tata Nzambe, merci mingi po otindelaka biso Yesu Klisto abikisa biso. Ye mobikisi ya kitoko.
Ye Mwana na yo. Matondi mingi po otindelaka biso ye.

Kanisa marche :

Bana balanda molakisi kotambola na ritime bisika mingi. Mbala na mbala, molakisi aganga,
« Kanisa ! » Ban ape baganga, « Kanisa ! » Molakisi ete : « Yesu Mesia ! » pe bana ba repeter
yango. Na sima, balanda lisusu kotambola na ritime pe kosala bageste ya ndenge na ndenge.

Masano :

Benga ba kombo ya mikolo ya Abrami (na ya Yesu) oyo. Tango nionso okobenga kombo,
mwana moko aya liboso « kozala » moto wana.

Semi>	Pelegi>	Tera>
Arpaksadi>	Reu>	Abrami>
Shela>	Serugi>	
Ebere>	Nahore>	

Soki bana wana zomi batelemi na molongo, yo telema na kati ya Semi na Arpaksadi, oloba
ete, na sima ya Semi, molongo ya liboso, Semi na mwana na ye. Bana ba repeter kaka ete
« Molongo ya liboso ».

Otelema na kati ya Arpaksadi na Shela pe osimba mapeka na bango, olaba ete na sima ya Semi, molongo ya mibale. Bana ba repeter ete, « Molongo ya mibale ». Landa kosala ndenge moko tii Tera na Abrami, molongo ya libwa (9). Na sima, « Yesu » akota na sima ya Abrami. Oloba ete, « Abrami, koko ya Yesu Klisto ». Bana ba repeter yango. Basilisa koyemba, « Yesu, Moninga ya bana ».

LESO 35 REVISIO

Po na kosala revisio ya baleso oyo nionso, lakisa bafoto na molongo, kobanda lesu ya liboso ya série oyo. Bana balimbola nani oyo azali na foto pe nini ezali kosalema na foto moko-moko.

Bakisa ba détails mosusu oyo omono tina.

Bana pe bakoki koloba minoko nionso ya Bible po na kokanisa obanda na monoko moko to mibale, ebongo bameka kosilisa yango. Soki bamoni pasi, bakisa ndambu ya minoko mosusu bameka lisusu. Na kati-kati, yemba ndambu ya banzembo oyo etali baleso oyo.